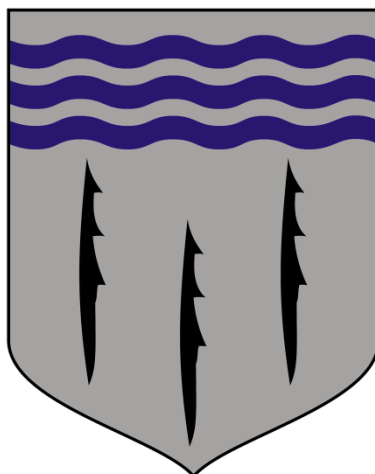

Kinnitatud Kunda Linnavolikogu 14.10.2013 määrusega nr 8
Muudetud Kunda Linnavolikogu 15.09.2014 määrusega nr 11

KUNDA LINNA ARENGUKAVA

2013-2025

SISUKORD

1.	Sissejuhatus.....	2
2.	Kunda linna arengukava koostamise põhimõtted.....	4
2.1.	Arengukava koostamise alusdokumendid.....	4
2.2.	Arengukava koostamise lähtekohad	4
2.3.	Arengukava elluviimise eeldused	5
2.4.	Arengukava koostamise protsess.....	6
3.	Kunda linna arengukava 2003-2017 täitmine	7
4.	Kunda linna hetkeolukord ja arengusuundumused	9
4.1.	Rahvastik ja asustus.....	10
4.2.	Juhtimine ja finantsolukord.....	11
4.2.1.	Kunda linnavolikogu ja linnavalitsus.....	12
4.3.	Ettevõtlus ja tööhõive	15
4.4.	Maakasutuse struktuur, ruumiline areng.....	17
4.5.	Tehniline infrastruktuur, keskkonnakaitse.....	18
4.6.	Sotsiaalne infrastruktuur, vaba aeg, tervis ja sotsiaalne kaitse	20
4.7.	Koondhinnang Kunda linna arengule	24
5.	KUNDA LINNA STRATEEGILISE ARENDAMISE MUDEL	31
5.1.	Kunda linna visioon	31
5.2.	Kunda linna eesmärgid ja tegevused.....	31
5.2.1.	Juhtimine	31
5.2.2.	Elukeskkond.....	32
5.2.3.	Ettevõtluskeskkond	33
5.2.4.	Haridus.....	34
5.2.5.	Sotsiaalne heaolu	35
5.2.6.	Kultuur, sport, noorsootöö, kodanikuühiskond	36
6.	ARENGUKAVA ELLUVIIMISEGA SEOTUD RISKID JA NENDE MAANDAMINE	38

1. SISSEJUHATUS

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt peab igal vallal ja linnal olema arengukava. Käesolev arengukava on Kunda linna arengueesmäärke määratlev ning nende elluviimise tegevusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu suundumusi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade omavahelisele sidumisele ja koordineerimisele.

Kunda linna arengukava koostamise aluseks on OÜ KT Europroject Management metoodika. Peamisteks töövormideks olid dokumentide analüüs, töögrupi liikmete koosolekud ja arutelud. Nimetatud tegevusi koordineeris ja kokkusaamiste tehnilise ettevalmistuse tagas linnapea Riina Sooäär. Arengukava teksti koostas OÜ KT Europroject Management konsultant Tiina Vilu ja eelarvestrateegia osa Ülo Peets. Kunda linna arengukava koostamise peaeesmärk on tagada järgnevatel aastatel linnaelu erinevate valdkondade tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng. Kunda linn soovib arengukava elluviimisega parandada elanike elukvaliteeti ning muuta Kunda ettevõtjatele, tulevastele investoritele ja linna külalistele senisest veelgi atraktiivsemaks.

Arengukava on aluseks ka Kunda linna eelarvestrateegia ja eelarve koostamisele, investeeringute kavandamisele ning nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, laenude võtmisele ning valdkondlikele ja linnaasutuste arengudokumentidele. Käesolev Kunda linna arengukava on koostatud aastateks 2013–2025. Valitud ajavahemik ühtib Euroopa Liidu eelarveperioodiga ning sellele järgnevad 5 aastat võimaldavad Kunda arengu kavandamisel silmas pidada pikemaajalist perspektiivi.

Arengukava elluviimiseks vajalikud vahendid kavandatakse Kunda eelarvestrateegias, mille eesmärk on tagada linna jätkusuutlik eelarvepoliitika, mis seob arengukavalist strateegiliste eesmärkide täitmise olemasolevate ressursidega ja tagab stabiilse arengu realistliku planeerimise kaudu. Täpsemini nähakse arengukava elluviimiseks vajalikud vahendid ette igal aastal koostatavas linnaeelarves. Kunda linna arengukava täitmiseks on kavas kaasata ka riigi, erasektori ja mittetulundussektori ressursse, samuti Euroopa Liidu struktuuritoetusi. Kunda linna arengukavas 2013–2025 püstitatud eesmärgid ja kavandatud tegevusi viivad ellu linnavalikogu ja linnavalitsus, linnavalitsuse hallatavad asutused, linna asutatud sihtasutused ja linna osalusega äriühingud, samuti koostööpartnerid avalikust, era- ja mittetulundussektorist.

Kunda linna arengukava koostamisel on võetud arvesse ja kajastatud ka Lääne-Viru maakonna kui terviku vajadusi, sest Kunda mõjuala ulatub linna halduspiirist palju kaugemale. Paljude tegevuste elluviimise tulemuslikkus sõltub koostööst teiste omavalitsustega ning riigi ja erasektori toetusest. Samuti pole arengukava koostamisel piirdutud vaid seadustest tulenevate kohaliku omavalitsuse ülesannetega, kirjeldatud on ka tegevusi, mis ei ole Kunda Linnavalitsuse pädevuses ning, kus linna esindajad saavad vaid osaleda huvigrupina.

Arengukava aastateks 2013–2025 seab keskseks eesmärgiks linnaelanike heaolu ja Kunda linna kui Lääne-Viru maakonna tõmbekeskuse konkurentsivõime. Arengute kavandamisel on püütud tagada, et need väljendaksid samu eelistusi ja põhiväärtusi, mis on olulised linnakodanike jaoks.

Kunda linna arengukava 2013–2025 alguses antakse ülevaade arengukava koostamise põhimõtetest, järgnevad hetkeolukorra analüüs, Kunda linna visioon aastaks 2025 ja üldised strateegilised

eesmärgid, valdkondade lähteprintsioon, valdkondlikud eesmärgid ning arengukava seire ja muutmise põhimõtted.

Arengukaval on üks lisa – Kunda linna arengukava eelarvestrateegia.

2. KUNDA LINNA ARENGUKAVA KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

2.1. Arengukava koostamise alusdokumendid

Kunda linna visiooni ja eesmärkide kavandamist ning saavutamist on käsitletud läbi kohalike, maakondlike ja riiklike huvide ning arenguvajaduste. Kunda linna arengukava koostamisel on võetud arvesse riiklikes arengudokumentides ja analüüsidest kajastatud väljakutseid ja suundumusi, mis mõjutavad järgnevatel aastatel nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse üksuste arengut. Analüüsitud dokumentide hulgas olid näiteks Euroopa Liidu struktuurivahendite perioodi 2014–2020 ettevalmistamise raames valminud alusdokumendid. Sisendit arengukavasse saadi ka üleriigilisest planeeringust „Eesti 2030+“ ja Regionaalarengu strateegiast 2020, samuti riigi eelarvestrateegiast 2014–2017.

Lääne-Viru maakonna arengusuundi kajastavaks dokumendiks on 2007.aastal valminud maakondlik arengustrateegia. 2013. aastal alustatakse nii uue maakonnaplaneeringu kui ka Lääne-Viru maakonna uue arengustrateegia koostamist.

Kunda Linnavolikogu on kehtestanud Kunda linna üldplaneeringu, mis määrab nii ruumilise arengu põhimõtted kui ka maakasutus- ja ehitustingimused Kunda linna alal, võttes aluseks olemasolevate ja perspektiivsete ressursside parima kasutusviisi. Üldplaneeringu ülesandeks on tagada planeeringuala edasine tasakaalustatud areng ja ühiskonnaliikmete parim võimalik elukeskkond. Planeeringuga on määratletud kestva ja säästva arengu tingimused ning seotud need territoriaal-majandusliku arenguga. Kunda Linnavolikogu poolt on kinnitatud järgmised valdkondlikud arengukavad, mille kehtivusaeg jätkub ka käesoleva arengukava perioodil:

- Kunda linna ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2009–2021 (koostatud 2009);
- Kunda linna terviseprofiil;
- Kunda linna jäätmekava 2009-2013;
- Kunda linna sotsiaalhoolekande arengukava 2003-2013;
- Kunda Muusikakooli arengukava 2013-2018;
- Kunda Linna Lasteaed Kelluke arengukava 2013-2018;
- Kunda Linnaraamatukogu arengukava 2013-2020;
- Kunda Tsemendimuseumi arengukava 2012-2016;
- Kunda Spordikeskuse arengukava 2006-2015;
- Kunda Linna Klubi arengukava 2006-2015;
- Kunda Ühisgümnaasiumi arengukava 2005-2015.

2.2. Arengukava koostamise lähtekohad

Kunda linna arengukava 2013–2025 käsitleb Kunda linna kui terviklikku kogukonda, territooriumi ja kohaliku omavalitsuse üksust. Selleks, et vältida eesmärkide ja tegevuste liigset killustatust ning esitada Kunda linna arenguvajadused laiaulatuslikumalt, on käesolevas arengukavas varasema 12 asemel vaid kuus valdkonda:

- juhtimine;
- elukeskkond;
- haridus;

- kultuur, sport, noorsootöö ja kodanikuühiskond;
- sotsiaalne heaolu;
- ettevõtluskeskkond.

Juhtimise valdkond hõlmab linna juhtimise struktuuri ja põhimõtteid, linnavalitsuse kui organisatsiooni arendamist, linnavalitsuse hallatavaid asutusi ning linna osalusega äriühinguid ja linna asutatud sihtasutusi, liikmelisust organisatsioonides ja koostöövõrgustikes, välissuhtlust, infotehnoloogiat, kommunikatsiooni, avalikkuse kaasamist. Elukeskkonna valdkond käsitleb linna üldist infrastruktuuri, linnaplaneerimist, teid ja tänavaid, linnaruumi, linnamajandust ning keskkonnanohiuga seonduvaid teemasid, transporti ja ühendusi. Ettevõtluskeskkonna valdkonna all käsitletakse ettevõtluse üldist arendamist linnas, tööturgu, turismi ning piirkonna turundust. Hariduse valdkond käsitleb alushariduse, põhi- ja gümnaasiumihariduse, täiskasvanuhariduse ja elukestva õppe ja huviharidusega seotud teemasid. Kultuuri, spordi, noorsootöö ja kodanikuühiskonna valdkond hõlmab nende valdkondade asutuste tegevust, erinevaid üritusi ja infrastruktuuri ning nende valdkondade väärtustamist. Sotsiaalse heaolu puhul on käsitletavateks valdkondadeks eakate, puuetega inimeste, toimetulekuraskustes inimeste ning laste hoolekanne, samuti tervishoid, tervist toetav keskkond ja tervise edendamine ning üldine turvalisuse tagamine Kunda linnas.

Kunda linna visiooni ja üldiste strateegiliste eesmärkide aluseks on kuue valdkonna ühisosa ehk linna kui terviku ning kohaliku kogukonna pikaajalised vajadused. Üldised strateegilised eesmärgid peavad tagama erinevate eluvaldkondade tasakaalustatud arengu ja tekitama valdkondade vahelist sünergia. Valdkondlike eesmärkide sõnastamisele ja tegevuskavade koostamisele eelnes eelmise arengukava täitmise analüüs ning valdkonna hetkeolukorra kaardistamine. Valdkondlike strateegiliste eesmärkide saavutamiseks määratleti üldiselt tegevused.

Investeeringute kava on koostatud aastateks 2013–2018 ning see ei kajasta kõiki tegevusi, mida linnavalitsus ja hallatavad asutused ning koostööpartnerid igapäevaselt ellu viivad, vaid hõlmab eelkõige uusi algatusi ja olulisemaid valdkonnasiseseid rõhuasetusi. Investeeringute puhul on kirja pandud nende maksumus, elluviimise aeg (aasta) ja rahastamise võimalikud allikad. Investeeringute kava ja seal nimetatud tegevuste rahastamise võimalusi linnaeelarvest neljal järgneval aastal täpsustatakse iga-aastaselt arengukava ning eelarvestrateegia uuendamise käigus.

2.3. Arengukava elluviimise eeldused

Arengukava elluviimise eeldusi ehk linnaeelarve võimalusi arengukavas kajastatud tegevuste elluviimiseks ei ole käesolevas dokumendis põhjalikult analüüsitud. Ülevaade arengukavas käsitletud tegevuste ja investeeringute elluviimiseks vajalike ressursside kohta perioodil 2013–2018 antakse Kunda linna eelarvestrateegias, mis on käesoleva dokumendi lisa.

Investeeringustegevuse puhul on arvestatud varasemalt võetud kohustuste ja lepingute täitmisega. Linnaeelarvet ja tegevuskulusid mõjutavad aastatel 2013–2018 eelkõige järgmised kavandatud muudatused:

- 1) Konkurentsivõimelise töötasu tagamiseks tõstetakse linnavalitsuse teenistujate ja linnavalitsuse hallatavate asutuste töötajate töötasu 3% võrra nii 2014. kui ka 2015. aastal. 1. jaanuarist 2015 saavutavad linnalt palka saavate töötajate ja teenistujate palgamäärad 2008. aasta taseme. Paralleelselt korrastatakse linnavalitsuse ja linnavalitsuse hallatavate asutuste struktuur ning korrigeeritakse palgaskaala.

- 2) Linnavalitsuse teenistujate ja linnavalitsuse hallatavate asutuste töötajate erialase enesetäiendamise soodustamiseks tagatakse raha koolituskulude katteks järgmiselt: 2014–2015 1,5% üksuse palgafondist, 2016–2017 2%, 2018–2019 2,5 % ja alates 2020. aastast 3% üksuse palgafondist.
- 3) Kolmanda sektori üksuste tegevustoetuste andmise põhimõtete uuendamine ja toetusfondi suuruse üle vaatamine eesmärgiga soodustada kodanikuühenduste tegevust.
- 4) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses õpilastele ette nähtud tugispetsialistide teenuse tagamine, sh riigi toetusfondi arvelt kaetavate teenuste jätkuv tagamine olukorras, kui riik tugiteenuseid enam ei finantseeri.

2.4. Arengukava koostamise protsess

Kunda linna arengukava 2013–2025 koostamisel on lähtutud järgmistest otsustest. Kunda Linnavolikogu algatas Kunda linna arengukava 2013–2025 koostamise 09. aprilli 2012 protokollilise otsusega nr 1. Arengukava koostamise üldjuhiks määrati linnapea Riina Sooäär ja koostamise koordineerijaks linnavalitsus.

Kunda Linnavolikogu 15. aprilli 2012 otsusega nr 06 moodustati arengukava koostamiseks juhtgrupp, kuhu kuulusid töögruppide juhid ning kuus teemagrupperi:

- linna juhtimine (töögrupi juht volikogu esimees Arvo Vainlo),
- haridus (töögrupi juht volikogu hariduskomisjoni liige Kaido Veski),
- kultuur, sport, noorsootöö ja kodanikuühiskond (töögrupi juht volikogu liige, eelarve- ja kultuurikomisjoni esimees Ando Källo),
- sotsiaalne heaolu (töögrupi juht volikogu liige, sotsiaalkomisjoni esimees Jelena Fjodorova),
- elukeskkond (töögrupi juht volikogu liige, majanduskomisjoni esimees Kalev Sädeme),
- ettevõtluskeskkond (töögrupi juht linnapea Riina Sooäär).

Juhtgrupi ülesanne oli arengukava koostamise juhtimine. Juhtgrupp võttis vastu otsused, mis puudutasid kohaliku omavalitsuse üksust tervikuna ja valdkondade vahelisi suhteid, ning kinnitas visiooni ja üldised strateegilised arengusuunad. Juhtgrupp kooskõlastas arengukava koostamise protsessi käigus teemagruppide poolt välja töötatud arengukava osad ja otsustas võimalike olulisemate muutuste üle ning kooskõlastas arengukava eelnõu tervikteksti.

Teemagruppide ülesanne oli valdkondade sisuline käsitlemine arengukavas, sealhulgas hetkeolukorra analüüs ning lähtepositsiooni koostamine, eesmärkide sõnastamine, tegevuskava ja investeringute kava koostamine.

Kunda linna arengukava koostamises osalesid peale linnavalitsuse teenistujate ja linnavolikogu esindajate ka erinevate valdkondade eksperdid ning sidusgruppide esindajad.

Arengukava eelnõu oli ettepanekute esitamiseks avalikult kättesaadav ajavahemikus 30. august – 13. september 2013, samuti toimus 3. septembril arengukava eelnõu avalik arutelu.

2014. aasta maikuust augustini, tegelesid Kunda Linnavolikogu komisjonid arengukava tegevuskava muutmiseega. Samuti parandati dokumendist leitud kirjavead jmt. Vastavasisuline informatsioon oli üleval Kunda linna veebilehel ning menetlusprotsess oli jooksvalt jälgitav Kunda linna dokumendiregistris avaldatud Kunda Linnavolikogu alaliste komisjonide protokollidest.

3. KUNDA LINNA ARENGUKAVA 2003-2017 TÄITMINE

Aastatel 2003-2017 saavutati Kunda linna arengukava täitmisel järgmised olulisemad tulemused:

- Linnavalitsuses alustas tööd arendusnõunik
- Linnavalitsuses alustas tööd haridus- ja kultuurinõunik
- Tegutsema hakkas noortemaja
- Spordikeskuse renoveerimine, ujula ehitus
- Loodi Majanduskeskus
- Võeti kasutusele tsentraalne raamatupidamine
- Ühinemisprotsessi ja -ettepanekute tegemine omavalitsuste liitumise eesmärgil (Viru-Nigula, Kunda)
- Võeti kasutusele kodulehel vene ja inglise keelsed rakendused
- Linnaleht sai uue kujunduse
- Turismiinfokeskuse tööle rakendamine, mille kaudu käib linna turundamine ja projektide kirjutamine
- Koostöös Soome poolega – Sõbralaada traditsiooni loomine
- Sõpruskoostöö Poolast (Gdynia linn), Rootsist (Söderhamni Kommuun), Soomest (Seinäjoki linn), Lätist (Brocéni linn).
- Koostati Astangu elamupiirkonna detailplaneering
- Tööstuse maaüksuse detailplaneeringu koostamine
- Linnakeskuse planeeringu koostamine
- Aia tänava pikenduse detailplaneeringu koostamine
- Kunda sadama detailplaneeringu koostamine
- Linna elamufondi säilimise eesmärgil tegutsevad korteriühistud
- Kortermajad on teinud investeeringud energiasäästu
- Eramajade hea seisukord ja omanike olemasolu
- 80% veetorustikust on vahetatud
- Linna heitveepuhasti on renoveeritud
- Linna soojatransside vahetamine
- Linn eraldas maa uue katlamaja ehituseks
- Selja tee ja Rakvere mnt rekonstrueerimine koos tänavavalgustusega
- Keskväljaku teede ja tänavate korrastamine
- Kalmistu tee rekonstrueerimine
- Astangu tänava tänavavalgustuse rajamine
- Lasteaia mänguväljakute korrastamine, liiklusväljaku rajamine
- Kruusakattega kergliiklustee ehitamine Koidu tänavalt Kunda randa
- Rakvere mnt kuni Selja tee risti kergliiklustee ehitamine
- Kukerpallimäe vaateplatvormi ehitamine
- Korraldatud jäätmekäitluse rakendamine
- Jäätmejaama rajamine ja ohtlike jäätmete kogumispunktide rajamine
- Ettevõtte Estonian Cell tulemine piirkonda
- Hansa Biodiisel
- Lajose, Kunrexi ettevõtete uued hooned

- Ettevõtluses tegevusvaldkondade laienemine
- IMG hüdroelektrijaam
- Sadama perspektiivse tööstusala munitsipaliseerimine
- Ühistranspordi ja töölistranspordi ühildamisega tegelemine
- Lontova seikluspargi loomine, millega kaasnes ka toitlustusvõimaluste laienemine linnas
- Turismiinfo keskuse loomine
- Tsemendimuuseumi katuse vahetus
- Kunda ranna korrastamine ja arendamine
- Rahvusvahelise koostööprojekti TriK käivitamine. (TriK= tri (3) k, Kunda, Kotka, Kroonlinn)
- Pargi tänava ärikeskuse loomine
- *Skatepargi* rajamine
- Väli korvpalli ja rannavõrk- ning jalgpalli platside rajamine
- Lasteaia renoveerimine, mänguväljakud, drenaaž
- Kunda kooli fassaadiremont
- Muusikakooli asukoha muutumine (õpilastele lähedale)
- Kunstistuudio (Erahuvikool VaNadi Art Kunsti Stuudio) – näitused, ekskursioonid (erinevad vanusegrupid)
- Kunda linna Klubi remont
- Raamatukogu asukoha muutmine, remont ja kaasajastamine
- Traditsioonilised kultuuriüritused (Sõbralaat, Mere- ja perepäev, Kunda linna päev, vabariiklik kooliteatri festival, üleriigiline saksofonistide suve- ja talvekool, Valdese kirjanduskohvik, Muuseumi öö, Käejälgede kogumine, Lusikapidu)
- Krossirada
- Traditsioonilised spordiüritused – Kunda linna jooks, Adolf Noormetsa mälestusvõistlus, 25 m kiirusrekordi ujumine, võrkpalli naiskond, tegutsevad spordiklubid, jõutõstevõistlused, orienteerumine, saalihoki, petank, korvpall, motoklubi, karikavõistlused motokrossis, uued alad ujumine, taekwondo
- Õpilasmaleva käivitamine
- Noorte üritused – Lastepäev, Suvelõpu mix, Kevadpäevad, koolivaheaja üritused, Lastelaulukonkurss, tublide õpilaste tunnustamine
- Seltsidemaja remont
- Terviseprofiili koostamine linnale
- Abipolitsei finantseerimine omavalitsuse poolt
- Päästeüksuse võimekus suurenemine vetelpääste liitumisel

Kokkuvõtteks võib öelda, et Kunda linn on oma arendustegevuses järginud linna arengukavas püstitatud valdkondlike eesmärgid ja liikunud nende täitmise suunas. Arengukavas tehtud muudatused, täiendused ei ole seadnud kahtluse alla linna püüet seista elanike heaolu eest, tõsta linna elukeskkonna atraktiivsust ja avalike teenuste kvaliteeti ning parandada avalike teenuste kättesaadavust.

4. KUNDA LINNA HETKEOLUKORD JA ARENGUSUUNDUMUSED

Kunda linn asub Lääne-Viru maakonnas, Soome lahe kaldal. Kolmest ilmakaarest piirneb linn Viru-Nigula vallaga ning põhjast Soome lahega. Linna pindala on 9,88 km².

Kunda linn asub maakonnakeskusest Rakverest 26 km kaugusel, Peterburi maanteeni on 15 km. Tallinnasse on Kundast 107 km, Narva 98 km.

JOONIS 1. KUNDA LINNA ASUKOHT

Kunda piirkonda on asustanud kütid ja kalastajad juba alates VII aastatuhandest e.m.a. Esimesed kirjalikud teated Kunda (Gundas) kohta pärinevad 1241. aastast. Kunda vanimaks osaks on mere ääres asetsev Lontova, mis tekkis 1805 seoses sadama rajamisega Kunda jõe suudmesse.

1870 alustas tööd tsemendiveski, mis 1895. aastaks oli kujunenud oluliseks tööandjaks ja linna arengu edasivijaks. Töölised elasid esialgu Lontovas, hiljem kujunes tehase kõrvale töölisasula, kus paiknes ka koolimaja ja ambulatoorium. 1893 valmis Kunda jõel Baltimaade esimene hüdroelektrijaam, mis lõpetas töö 1960, kuid renoveeriti aastatel 1996 - 1999. 1896 valmis Kunda-Rakvere raudtee. 1904. aastal ehitati Kundasse puukirik, mis hävis Vabadussõja ajal tulekahjus. Uus kirik ehitati 1928. aastal.

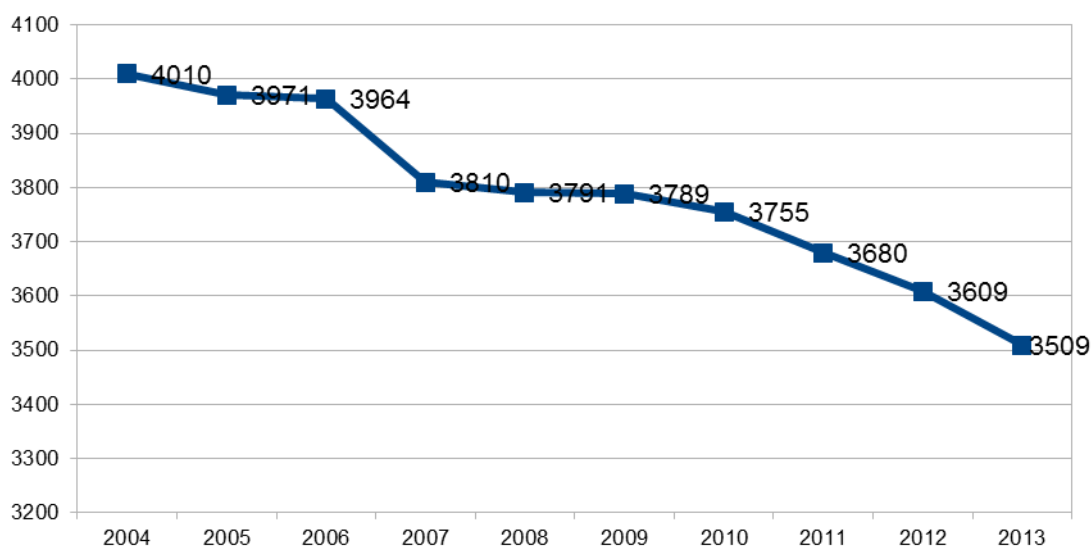
Kunda töölisasula koos Lontovaga sai 1920. aastal alevi õigused, 1922. aastal loendati alevis kokku 2310 elanikku. Linnaõigused sai Kunda 1938. aastal ja samal aastal ka Eesti Linnade Liidu liikmeks. Linna elanikkond hakkas Nõukogude Liidu algusaastail kiiresti kasvama Venemaalt tulnud võõrtööjõu arvelt. Aastatel 1957 - 1958 hakati ehitama uut tehast ja elamurajooni, mis paiknes tehastest kaugemal. Vana tsemenditehas suleti 1964. aastal.

Omaavalitsuslik staatus taastati peale Eesti iseseisvumist 1991. aastal. Seega võeti üle ka erinevad kohustused, millega seni oli tegelenud tehase (kommunaalmajandus, kultuurielu korraldamine jms.). Tsemenditehas erastati ning kuulub praegu rahvusvahelise kontserni Scancem/Heidelberg Grupp. 1994. aastal taasalustas tegevust ka Kunda sadam, mis samuti kuulub kontsernile.

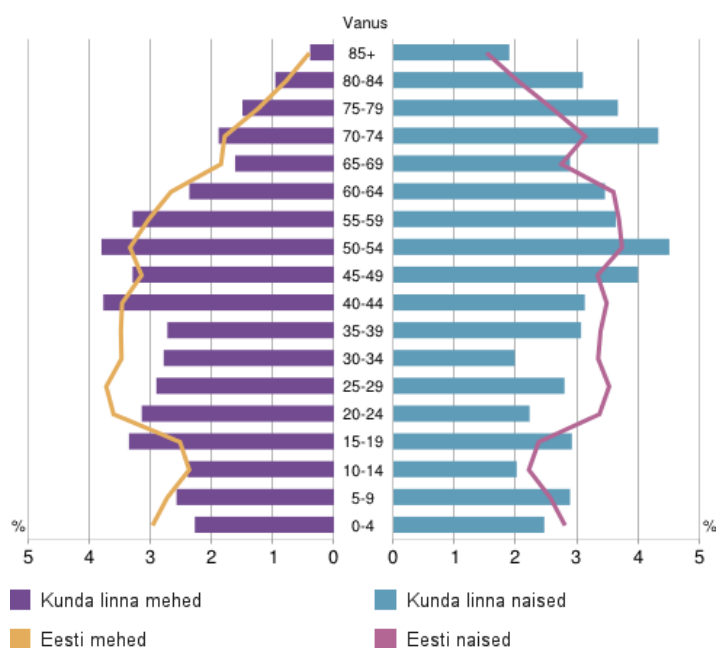
4.1. Rahvastik ja asustus

Rahvastiku arv ja omadused ning nende muutumine on esmased tegurid linna kui omavalitsusüksuse majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaseisundi analüüsimisel, pikemaajalise tegevuse kavandamisel ning eelistus- ja arengusuundade valikul. Demograafilised protsessid toimuvad väga pikaajaliselt, seega nende otsesed mõjud väljenduvad alles aastate pärast. Linna käsutuses on suhteliselt vähe vahendeid oma rahvastikupoliitika teostamiseks. Rahvastikunäitajad on seotud riigi sotsiaalmajandusliku olukorraga ning on keskvalitsuse teostada. Linna peamiseks eesmärgiks on meeldiva, turvalise, hooliva, soodsa ja atraktiivse elukeskkonna loomine.

Kunda linna elanike arv seisuga 01.01.2013 kokku 3509, sh mehi 1600 (45,6%), naisi 1909 (54,4%).

JOONIS 2. KUNDA LINNA RAHVAARV 2004-2013. ALLIKAS: RAHVASTIKUREGISTER

JOONIS 3. ELANIKE SOOLIS-VANUSELINE JAOTUS. ALLIKAS: STATISTIKAAMET

Kunda linna rahvastikutihedus on keskmiselt 355 in/km².

Kokku	3509
0-9-aastased	338
10-19-aastased	384
20-34-aastased	645
35-64-aastased	1420
65-aastased ja üle	722

TABEL 1. KUNDA LINNA RAHVASTIK VANUSEGRUPITI SEISUGA 01.01.2013. ALLIKAS: RAHVASTIKUREGISTER

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sünnid	27	38	36	40	38	36	34	41	24	27
Surmad	49	64	54	57	62	55	50	58	61	51
Loomulik iive	-22	-26	-18	-17	-24	-19	-16	-17	-37	-24

TABEL 2. LOOMULIK IIVE KUNDA LINNAS 2003-2012. ALLIKAS: RAHVASTIKUREGISTER

Kunda linna sündimus kokku 2012.aastal oli 27 sündi, s.o võrreldes 2003.aastaga samapalju. Kunda linna suremus kokku 2012.aastal oli 51 inimest.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sisseränne	123	121	79	72	135	111	109	117	84	96
Väljaränne	109	137	82	149	125	98	123	167	118	167

TABEL 3. RÄNNE KUNDA LINNAS 2012. AASTAL

Vanusstruktuuri muutumist omavalitsusüksuse tasandil iseloomustab ülalpeetavate määr, mis iseloomustab rahvastiku vanuskoosseisu ja näitab, mitu tööelist inimest tuleb 100 elaniku kohta. Ülalpeetavate määra arvutatakse: (inimesed 0-14) + (65 ja vanemad) jagatud tööeliste arvuga (15-64-aastased):

- 0-14-aastaseid 487
- 15-64-aastaseid 2105
- 65-aastased ja üle 740

Kunda linna ülalpeetavate määr on 58,3%, mis on üle maakonna keskmise 54,5%. Kunda linnas on ülalpeetavate määr olnud stabiilne.

4.2. Juhtimine ja finantsolukord

Kunda linnavalitsus ja linnavolikogu on kohalikele elanikele suunatud avalike teenuste teostajad ja kohaliku elu arenguks vajalike tegevuste korraldajad. Kaasaja kontekstis on linna juhtimisorganid ka olulised koostöö korraldajad naabervaldade, kolmanda sektori ja kohalike tootmisettevõtete vahel.

Kohaliku omavalitsuse ülesanne on stabiilse ja võimalikult tasakaaluka arengu tagamine kõiges. Edukas tegutsemine kohalikus omavalitsuses eeldab kohalike olude, inimeste vajaduste ja huvide tundmist, orienteerumist riigi poliitikas ning kompetentsust oma valdkonnas (rahandus, haridus vm.). Selle alusel on võimalik planeerida tegevust ja anda elanikele ülevaadet toimuvast. Ilma selleta on aga oht jääda kinni pisiküsimuste taha.

Kohaliku omavalitsuse, linnavolikogu ja linnavalitsuse funktsioonid on:

- riiklike ülesannete täitmine (keskvalitsuselt saadud ülesannete täitmine, seaduste elluviimine, toetuste, fondide jagamine jne.);
- kohalike huvide ühendamine (keskvalitsuse informeerimine kohalikust olukorrast, tootmise tagamine, info kogumine ja levitamine olukorrast linnas, linna prioriteetide ja maine kujundamine jne.);
- linna vara majandamine (kohalike asutuste ja ettevõtete haldamine, ettevõtlusega tegelemine mittekasumlikes valdkondades, maakasutuse jälgimine jne.);
- tegevuse reguleerimine.

4.2.1. Kunda linnavolikogu ja linnavalitsus

Kunda Linnavolikogu 2013.aastal.

VOLIKOGU ESIMEES

VOLIKOGU ASEESIMEES

VOLIKOGU KOMISJONIDE ESIMEHED

Volikogus on 15 liiget, 6 alalist komisjoni:

- Majanduskomisjon
- Sotsiaalkomisjon
- Eelarvekomisjon
- Kultuurikomisjon
- Hariduskomisjon
- Revisjonikomisjon

Kunda Linnavalitsus 2013 aastal.

7 liiget

LINNAVALITSUSE JUHT	Linnapea
LINNAVALITSUSE LIIKMED	Rahandusosakonna juhataja
	Haridus- ja kultuurinõunik
	Ehitus- ja maanõunik
	Heakorranõunik
	linnavalitsuse liige (väljaspool koosseisu)
	linnavalitsuse liige (väljaspool koosseisu)
LINNASEKRETÄR	Nõustaja (osaleb sõnaõigusega)

Linna administratsioon ja tööülesanded.

Linnapea: koordineerib linnavalitsuse tööd ja tegeleb Kunda linna puudutavate arengudokumentide ja projektide koostamisega.

Linnasekretär: juhib linna kantselei tegevust, tegeleb linna, linnavalitsust ja volikogu ning nende tööd puudutavate juriidiliste küsimustega.

- Juhiabi
- Sekretär-kassapidaja

Rahandusosakonna juhataja: osaleb eelarve projekti koostamisel ja esitamisel kinnitamiseks linnavalikogule, jälgib eelarve tulude laekumist ja kinnitatud eelarves ettenähtud kulutusi, nõustab linnavalitsust, linnavalikogu ja teisi linnaasutusi rahandusalastes küsimustes. Korraldab ja kontrollib raamatupidajate tööd, vastutab, et raamatupidamistulemused kajastaksid õigesti linna varasid, kohustusi ja majandustegevuse tulemust.

- 2 vanemraamatupidajat

Arendusnõunik: Tegeleb nõustamise ja arengudokumentide ning projektide koostamisega (ametikoht hetkel täitmata).

Heakorranõunik: Kunda linna haljasalade korrashoid, linnakujundus, haljastusprojektide koostamine ja elluviimine, heakorra (teede-tänavate igapäevane hooldus jm) tagamine vastavalt seadustele ja linnas vastu võetud seadusandlikele aktidele, keskkonna, kriisiolukordade, jäätmekäitlus alaste tegevuste koordineerimine. Raie- ja kaavelubade väljaandmine.

Ehitus- ja maanõunik: Jälgib kohaliku ehitustegevuse vastavust üldplaneeringu ja ehitismäärusest tulevatele nõuetele, korraldab kohalike tehnovõrkude ja teede-tänavate rajamist ning korrashoidu, planeerib ehitustegevuse ja ehitiste korrashoidu kohalikust eelarvest, väljastab ehitus- ja kasutamislube, korraldab ehitusjärelvalvet ja ehitusega seotud avariide juurdlust ning uurimist, osaleb maakonna planeeringu- ja ehitustegevuses ning ehitiste vastuvõtukomisjonide töös, kooskõlastab planeeringud, väljastab projekteerimistingimused ja kinnitab ehitusprojektid, tegeleb omavaliliste ehitiste likvideerimisega seotud küsimustega. Koordineerib maareformi läbiviimist Kunda linnas.

Haridus- ja kultuurinõunik: omavalitsuse tasandil haridusprobleemide lahendamine, linna hariduse ja kultuuri arengusuundade väljatöötamine ja elluviimise tagamine. Linnaelanike vaba aja sisustamiseks kultuuriürituste koordineerimine, koostöö arendamine erinevate linnas tegutsevate ringide ja seltside vahel.

Sotsiaaltöö spetsialist: linna elanike sotsiaalsete vajaduste väljaselgitamine ja abistamise korraldamine, sotsiaalregistri pidamine ja abi tagamine, inimeste nõustamine ja informeerimine sotsiaaltoetustest- ja teenustest, toimetulekutoetuste avalduste vastuvõtmine, menetlemine ja toetuste arvestamine.

Lastekaitse spetsialist: elanike sotsiaalsete vajaduste väljaselgitamine ja abistamise korraldamine, sotsiaalregistri moodustamine ja pidamine lastekaitse alal ja lastekaitsealaste küsimuste lahendamine, erivajadustega laste ja nende perede nõustamine ja abi korraldamine.

Registripidaja – volikogu sekretär: vajalike andmekogude ja registrite sisseseadmine, pidamine ja andmetöötuse korraldamine. Volikogu ja komisjonide töö korraldamine.

Jurist-väärteomenetleja: (ametikoht hetkel täitmata)

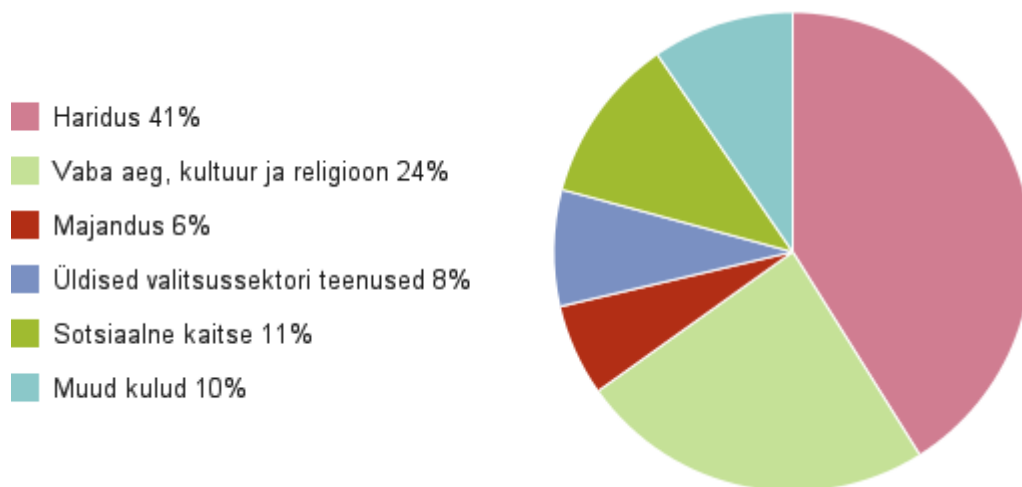
Linnavalitsusel on alljärgnevad allasutused:

- Kunda Ühisgümnaasium
- Kunda lasteaed Kelluke
- Kunda Linnaraamatukogu

- Kunda Muusikakool
- Kunda Linna Klubi, mille koosseisus tegutseb Noortemaja
- Kunda linna Majanduskeskus
- Kunda Spordikeskus
- Kunda Hooldekodu
- Kunda linna ajaleht Meie Kodu
- Kunda Tsemendimuuseum, mille koosseisus tegutseb Turismiinfopunkt

Linnavalitsuse ja tema asutuste majandamise aluseks on linnaeelarve. Eelarve koosneb ühe eelarveaasta tuludest ja kuludest, mis viiakse tasakaalu. Eelarve maht sõltub linnale ette seatud ülesannetest ja selleks eraldatud vahenditest. Põhilised tuluallikad on laekumised maksudest, munitsipaalvaradest, rahalised toetused, laenud ja intressid, allasutuste omatulud ning muud laekumised. Kunda Linnavalitsuse ja tema allasutuste raamatupidamine on tsentraliseeritud ja seda teostatakse linnavalitsuse raamatupidamise kaudu.

Kunda linna eelarve põhitegevuse tulud 2012. a olid 3 058 957 eurot, põhitegevuse kulud 2 862 499 eurot, investeerimistegevus oli kokku – 52 344 eurot, finantseerimistegevus – 176 030 eurot. Kunda linna põhitegevuse tulud sõltuvad riigieelarvest eraldatavast toetusest ja teistest toetusprogrammidest, mille eraldiste aluseks on linna elanike arv, kohalike elanike töötasust laekuv üksikisiku tulumaksu osa. Mahukamad eraldised põhitegevuse osas on eraldised haridusele, näiteks 2012. aastal 52,7% kogu eelarve põhitegevuse kuludest. Majanduskulude osa eelarves on 37,5%. Üldiselt on linna poolt tehtud investeeringud viimastel aastatel tunduvalt suurenenud ja seda avanenud toetusfondide toel.

JOONIS 4. KULULIIGI OSATÄHTSUS KUNDA LINNA EELARVE KOGUKULUDES, 2012. ALLIKAS: STATISTIKAAMET

Kunda linnal on välja kujunenud tihedad sidemed naabervaldadega. Koostöö toimub eelkõige Viru-Nigula vallaga, kuid MTÜ Partnerite tegevuspiirkonnas lisaks veel ka Sõmeru, Vinni, Haljala ja Rakvere valdadega ning MTÜ Virumaa Rannakalurite Ühingu tegevuspiirkonnas Vihula, Toila, Vaivara vald ja Narva-Jõesuu linn. Omavalitsuste vahelist koostööd LEADER tegevuspiirkonnas iseloomustab jätkuvalt kasvav aktiivsus. Tänu loodud ühisorganisatsioonidele on võimalik mitme tegevuspiirkonda kuuluva omavalitsusüksuse ühine tegutsemine mitmetes erinevates eluvaldkondades. Aastast 2003 on Kunda Eesti Tervislike Linnade võrgustiku liige.

Lisaks kuulub Kunda linn ka Lääne-Viru Omavalituste Liitu. Linn on koos kõigi Lääne-Virumaa omavalitsustega AS Rakvere Haigla omanik ja Lääne-Viru Jäätme keskuse omanik.

Erinevate rändestsenaariumite võrdlemise ning prognooside järgi peetakse Kunda linnas kõige tõenäolisemaks rahvaarvu võimalikuks suuruseks aastaks 2025 ca 2 800 inimest. Seega rahvastiku jätkuv vähenemine nõuab omavalitsuselt ka edaspidi ressursse, et tagada linna elanikele kvaliteetne ning kaasaja nõuetele vastav avalike teenuste tase ja infrastruktuuri võrgustik ning kvaliteetne elukeskkond. Peamiselt arvestada asjaoluga, et ühe linna elaniku kohta teenuse hind tõuseb. See olukord eeldab omavalitsuselt leidlikkust ja oskusi, et võimalikult efektiivselt teenuste arendamisele läheneda.

Kunda linna elanikkond vananeb – inimeste eluiga pikeneb ja pensioniealiste elanike suhtarv kasvab pidevalt suurenevas tempos, mis tekitab vajaduse enamate avalike teenuste järele väheneva maksubaasi tingimustes. Vajadus kvaliteetse, kättesaadavama ja kulutõhusamalt osutatavate teenuste järele (näit koolivõrk), teenuste miinimumnõuete seadmine (näit sotsiaalhoolekande teenused). Elanike õigustatud ootused põhiseaduslike tagatiste osas – väarikas elu igas Eesti piirkonnas.

4.3. Ettevõtlus ja tööhõive

Kunda linna ettevõtlust ilmestavad tugevalt tööstuslik tootmine, transpordi ja logistika, metalli, teeninduse valdkonnas tegutsevad ettevõtted ning vähemal määral puhke- ja vaba aja majanduses tegutsevad ettevõtted. Ettevõtluse aktiivsuse näitaja on Kunda linnas 45 ettevõtet 1000 elaniku kohta (seisuga 01.01.2013). Võrreldes Kunda linna ettevõtluse aktiivsuse näitajat Eesti keskmise ettevõtluse aktiivsuse näitajaga (58,3) või maakonna keskuse Rakvere linna näitaja (50,1), siis on see jätkuvalt madalam, kui Lääne-Viru maakonna omavalitsuste seas keskmine näitaja. Lääne-Viru maakonna omavalitsustes on üldiselt maakonna keskusest Rakvere linnast madalamad ettevõtluse aktiivsuse näitajad.

Äriregistri andmetel seisuga august 2013.a tegutseb Kunda linnas 137 äriühingut, neist 7 on AS-id, 128 OÜ-d ja 8 TÜH-d. FIE-deks on registreerunud 63 inimest. MTÜ-sid on 90.

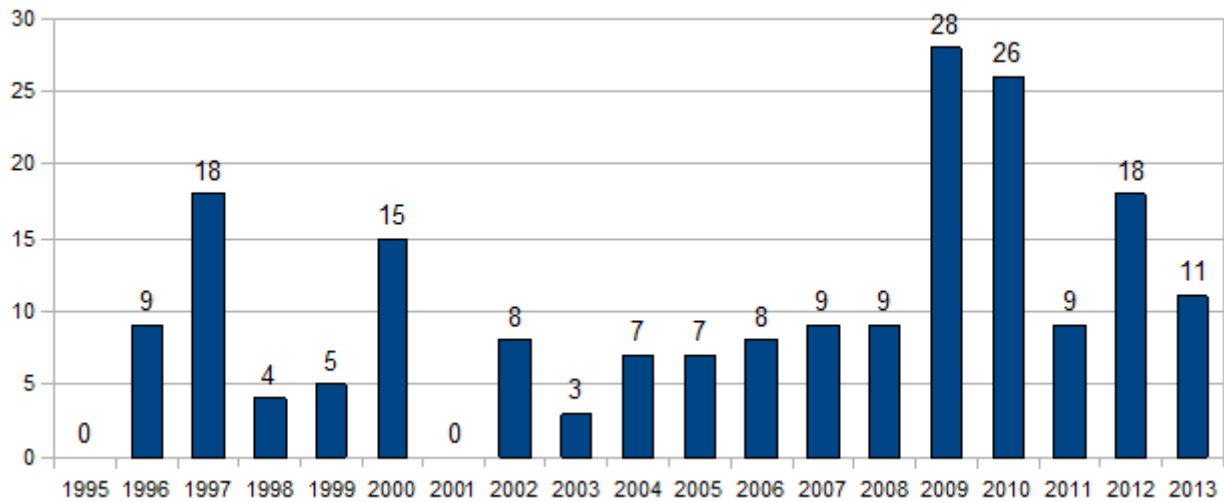
	Registrisse kantud	2012 majandusaasta- aruanne puudub	Pankrotis	Likvideerimisel
Aktsiaseltsid (AS)	7	0	0	0
Osaühinguid (OÜ)	128	11	0	4
Tulundusühingud (TÜH)	2	0	0	0
Täisühingud (TÄÜ)	0	0	0	0
Usaldusühingud (UÜ)	0	0	0	0
Kokku	137	11	0	4

TABEL 4. AKTIIVSED JA MITTEAKTIIVSED ETTEVÕTTED KUNDA LINNAS SEISUGA AUGUST 2013

Äriregistri andmetel, seisuga august 2013, on Kunda linnas aktiivseid äriühinguid 122 ja mitteaktiivseid 15. 2012. aasta majandusaastaruanne on seisuga august 2013 esitamata 11-l OÜ-l. Pankrotis ei ole ühtegi ettevõtet ning likvideerimisel on neli OÜ-d. Registreeritud on äriühinguid kokku 137.

Kunda linnas tegeletakse kõige enam töötleva tööstuse, veonduse, transpordi, laonduse ja ehituse, hulgi- ja jaekaubanduse valdkonnad. Vähe äriühinguid tegeleb hotellinduse, muu ühiskonnateeninduse, tervishoiu, finantsvahenduse ja veevarustuse valdkondadega.

JOONIS 4. ÄRIÜHINGUD ESMAKANDE JÄRGI KUNDA LINNAS SEISUGA AUGUST 2013

Perioodil 1995-2013 (august), äriregistri andmetel, on Kunda linnas esmakannete järgi kõige aktiivsem aasta olnud 2009 (FIE-del kohustus registreeruda Äriregistris), mil tehti 28 esmakannet ning 2010.aasta, kui tehti 26 esmakannet. Samuti on aktiivsed aastad olnud 1997, 2000 ja 2012, mil tehti aastas üle 10 esmakande.

Suurimad tööandjad Kunda linnas on tööstus- ja transpordiettevõtted: AS Kunda Nordic Tsement – 220 töötajat, AS Estonian Cell – 84 töötajat, AS Lajos – 83 töötajat, AS Kunda Trans – 45 töötajat, AS Kunrex – 63 töötajat, AS Kunda-Auto – 18 töötajat (töötajate arv äriregistris, 2012.aasta majandusaasta aruannete alusel).

Teenindus- ja kaubandusvaldkondades on oluline, et esmavajalikud teenused oleksid kättesaadavad kõigile linna ja laiema piirkonna elanikele. Käesoleval ajal on teenuste kättesaadavus nendes piirkondades, kus on paremad liiklusolud (sh ühistranspordiühendus). Teeninduse ja kaubanduse arendamisse on linnal otseselt võimatu sekkuda.

Kunda linna ettevõtlusalad ja võimalused

Ala nimi: Tööstuse tänava arendusala

- Omavalitsus: Kunda linn
- Kaugus Tallinnast: 107 km
- Kaugus Rakverest: 26 km
- Tööstuse tänava arendusala on munitsipaalomandis.
- Naaberobjektid: AS Kunda Trans, AS Kunda Auto, AS Eesti Energia.
- Üldpindala: 25 ha
- Hooned: puuduvad
- Planeering: puudub
- Tehnovõrgud: nii maantee kui raudtee, elekter, side, vesi ja kanalisatsioon

- Soovitud kasutus: eelistatud on tootmiskorid teenindav sektor (laoplatsid, teenustööd jm.).

Ala nimi: Kunda sadama tootmis- ja arendusala

- Omavalitsus: Kunda linn
- Kaugus Tallinnast: 107 km
- Kaugus Rakverest: 26 km
- Tootmis- ja arendusala on riigi reservmaa.
- Naaberobjektid: AS Port Kunda, eraomandisse kuuluvad kinnistud.
- Üldpindala: 133 ha
- Hooned: puuduvad
- Planeering: Kunda sadama lõunaosa detailplaneering. Planeeringuga ette nähtud kokku kuus sadamaterminali krundi laohoonete ja –platside rajamiseks, sihtotstarbega LS – sadama maa, katastrisihtotstarbega tootmismaa 100%, pindalavahemikus 13847-44991 m². Hoonete suurim lubatud arv krundil 3, suurim lubatud ehitusalune pindala vahemikus 5000-13500 m², hoonete/rajatiste suurim lubatud kõrgus 10m.
- Tehnovõrgud: Maantee, planeeringuga on kavandatud uus raudtee- ja maanteeühendus.
- Piirangud: tootmisala külgneb põhjast Soome lahega, millest tulenevalt kehtivad Looduskaitseadusega määratud kitsendused.
- Soovitud kasutus: Tootmisala, laoplatsid.

Kuigi üldine majandusseis näitab küll kriisist väljumise märke, püsib siiski töötuse tase. Linnal tuleb pöörata jätkuvalt tähelepanu töötuks jäänud elanikele mitmekülgse abi ja toetuse pakkumisel. Tuleb analüüsida seniste tegevuste efektiivsust, selgitada välja abivajadus, kaasata võimalusel kõiki koostööpartnereid ning rahastamisvõimalusi. Töötutele on oluline anda juriidilist abi ja nõustamist väikeettevõtluse alustamiseks.

Kindlasti tuleb Kunda linnal tegeleda töökohtade loomisega ja nende loomise toetamisega kohapeal. Siinkohal on oluline, et linnas tehakse koostööd riiklike ja Lääne-Viru maakonna ettevõtluse arendamise tugistruktuuridega, eelkõige kõrget lisandväärtust loovate, turismile ja vaba aja veetmisele ning ekspordile suunatud töökohtade arvu suurendamiseks.

4.4. Maakasutuse struktuur, ruumiline areng

Kunda linna pindala on 10,04 km². Riigimaad (82,8 ha) moodustavad ligikaudu 8,3% linna üldpindalast. Munitsipaalomandis on 173,0 ha ehk 17,2% ning eraomandis on kokku 353,5 ha ehk 35,2%. Reformimata maad on 394,7 ha ehk 39,3% (reformimata maast on riik määratlenud riigi maareservi jäetavaks maaks 6,56 ha).

Aasta	Väljastatud ehitusload	Väljastatud kasutusload	Algatatud detailplaneeringud	Kehtestatud detailplaneeringud
2002	17	-	5	2
2003	15	6	1	3
2004	30	11	1	3
2005	16	11	1	1
2006	19	15	2	2

2007	14	4	6	0
2008	23	9	2	1
2009	23	21	1	2
2010	25	12	2	0
2011	25	16	1	0
2012	22	21	0	0

TABEL 5. ÜLEVAADE PLANEERIMISEST JA EHITAMISEST KUNDA LINNAS

4.5. Tehniline infrastruktuur, keskkonnakaitse

Teed, tänavad, tänavavalgustus

Linnateede kogupikkus on 32,7 km, nendest 84 % on asfalteeritud. Kõnniteedega tänavate pikkus on 11,7 km, jalg- ja jalgrattateede pikkuseks on 4 km. Linna piiridesse jääb 4 silda. Üldkasutatavaid parklaid on 24. Kunda linnas on linnatänavad valgustatud 29 km ulatuses.

Rakvere linnaga ühendab 19 km pikkune laiarööpmeline raudtee, mida kasutatakse põhiliselt Kunda tööstusettevõtete teenindamiseks. Raudtee on AS Kunda Trans omanduses.

Kunda sadam on regionaalset tähtsust omav sadam, mis taasavati 1994.aastal. Sadama süvendi laius on 70 m ja sügavus 10 m. Sadamasilla üldpikkus on 750 m ja põhikai pikkus 176 m. Siin võivad randuda kuni 8000 tonnise veeväljasurvega laevad. Sadama üldpindala 14 ha, selhulgas kaubasadama pindala 9 700 m². Kunda sadam on AS Kunda Nordic Tsement omandis. Praegu töötavad vedelkaupade- ja kuivlastiterminal, lisaks on võimalused Estonian Cell-i toodangu väljaveoks. Valmimas on umbes 5000 m² suurune angaar ilmastikutundlikele lastidele.

Ühistransport

Kunda linnast on regulaarne bussiühendus Rakvere linnaga, Viru-Nigula ja Vihula valdadega. Linnasisest bussiliiklust ei ole.

Elamumajandus

Kunda linna elamufondi moodustavad 292 maja 152690 m² kasuliku pinnaga. Kortermajasid on 84. Viimastel aastatel on kasvanud korteriühistute arv, kes haldavad kortermajasid.

Praegu paiknevad elamupiirkonnad järgmiselt:

- Kunda linna kesk- ja lääneosas eramute ja 3-5-korruseliste korterelamute kvartalid.
- Kunda jõest idapool Jõe tänaval paiknevad eelmise sajandi algusest pärinevad barakk-tüüpi elamud.
- Lontova piirkonnas paeastangu jalamil paiknevad pereelamud ja mõned halvas seisukorras korterelamud, Sadama tee äärde rajatud pereelamud.
- Linna keskusest põhjapool, Lähtalageda piirkonnas paiknevad eraldiseisvad mõningased majapidamised.
- Astangu elamupiirkond.

Soojavarustus

Kunda linna soojusetootja ja edastaja on AS Adven Eesti. Kõik linnaasutused on liitunud kaugküttevõrguga, mille kogupikkus on 8,2 km.

Veevarustus

Kunda linna omandis olevad trassid ja veepuhastusjaam on antud lepinguga AS Kunda Vesi hallata. Kõik linna hallatavad asutused on liitunud ühisvee- ja kanalisatsioonivõrguga. Ühisveevõrgu kogupikkus on 18,2 km. Veepuhastusjaama tootlus on kuni 1200 m³/24h.

Heitveed

Kunda linna elu- ja tööstuspiirkondade heitveed on enamuses kanaliseeritud ühtsesse süsteemi, mis juhib veed Lepiku tänaval paiknevatesse puhastusseadmetesse.

Jäätmekäitlus

Kunda linnas on korraldatud olmejäätmete vedu alates 2001.aastast. Alates 2009.aastast kuni 2013.aasta lõpuni on olmejäätmete käitlemise ainuõigus Kunda linnas AS-le Ragn-Sells. 2014.aastast läheb ainuõigus üle uuele konkursi võitjale.

Korraldatud jäätmeveoga on liitunud 99% elanikkonnast, samuti linna territooriumil paiknevad olmejäätmeid omavad ettevõtted. Kompleksluba omavad suurettvõtted (AS Kunda Nordic Tsement ja AS Estonian Cell) tegelevad oma jäätmete käitlemisega ise. Olmejäätmete konteinerid tuleb jäätmevaldajatel muretseda omale ise või rentida jäätmevedajalt, võimalik on kasutada ka kilekotiteenust (kuni 100 l kilekott). Suurelamute juurde (8 ja enam korterit) on paigaldatud vanapaberi kogumiskonteinerid. Suuremõõtmeliste jäätmete äraveo tellivad jäätmevaldajad (sh korteriühistud) eraldi teenusena ja tasuvad vastavalt jäätmete kogusele.

Suurelamute juurde on paigaldanud joogipakendite kogumiseks tasuta konteinerid. Lisaks on linnas kaks sinakasrohelist joogipakendite kogumiskonteinerit ja 8 kollast konteinerit, kuhu võivad kõik linnakodanikud viia tasuta oma klaas- ja plasttaara.

Ohtlike jäätmete kogumiseks on linnal sõlmitud leping AS-ga Epler & Lorentz. Linnas on üks ohtlike jäätmete kogumispunkt (Koidu tn 55 parklas), kus elanikud saavad ohtlikke olmejäätmeid ära anda tasuta. Samas võetakse vastu ka vanu televiisoreid ja külmkappe. Vana mootoriõli ja vanu akusid saab viia ka Raktoomi bensiinijaama parklasse paigutatud kogumiskonteinerisse. Ohtlike jäätmete käitlusteenuse eest tasub linnavalitsus.

Alates 2013.aasta aprillikuust on avatud Kunda linna jäätmejaam.

Vastu võetakse järgmised jäätmeid:

- Vanapaber- ja papp - mõeldud eeskätt elanikele, kus puuduvad ühiskonteinerid.
- Lehtklaas - purunenud aknaklaas, puhas.
- Ehitusjäätmed - vannitoaplaadid, wc –potid, kraanikausid, põrandakatted jm pisiremondi jäägid (võetakse vastu kuni 100 kg ühelt inimeselt).
- Suuremõõtmelised jäätmed - vana mööbel, kapid, madratsid, töödeldud puit jmt.
- Kompostimiseks sobivaid rohejäätmeid - niidetud rohi, puulehed, kuni 10cm läbimõõduga oksajäätmed jne. Rohejäätmed ei tohi sisaldada olme- või ehitusjäätmeid ega muud prahti.

Vastu võetakse ainult sorteeritud jäätmeid. Rohejäätmeid võetakse tasuta vastu nii eraisikutelt kui ka korteriühistutelt ja linnas heakorrasteenuseid pakkuvatelt firmadelt.

Jäätmejaama teenused on mõeldud Kunda linnas elavate eraisikute teenindamiseks. Teenused on linnaelanikele tasuta.

Looduskaitse

Kunda territooriumil asuvad looduskaitse alused alad:

- Kunda linnapark
- Kunda tammik
- Toolse looduskaitseala piiranguvöönd (osaliselt)
- Kunda jõe kaitseala Natura 2000

4.6. Sotsiaalne infrastruktuur, vaba aeg, tervis ja sotsiaalne kaitse

Haridus

1938. a sai Kunda linnaõigused ja kool nimetati Kunda Linna 6-klassiliseks algkooliks. 1947. a sügisel muudeti kool Kunda Keskkooliks ja oli komplekteeritud eesti ja vene õpilastest, töö toimus kahes vahetuses. 2001.aasta sügisel liideti Kunda 1. Keskkool ja vene õppekeelega Kunda 2. Keskkool.

Kooli uueks nimeks kuni tänaseni on Kunda Ühisgümnaasium, kus klassikomplekte on 21, neist 1 vene õppekeelega (viimast aastat). Kunda Ühisgümnaasiumis töötab 33 õpetajat ning 6 teenistajat. Koolis õppis 2012/2013 õppeaastal 356 õpilast.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Õpilaste arv	352	350	350	344	350	353	339	335

TABEL 6. ÕPILASTE ARVU PROGNOOS KOOLIS JÄRGNEVATEL AASTATEL

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Õpilaste arv	42	27	39	34	32	30	26

TABEL 7. 1. KLASSI ASTUJATE ARVU PROGNOOS JÄRGNEVATEL AASTATEL

Gümnaasiumis on võimalik valida järgmiste õppesuundade vahel:

- kuni 2013/2014 õppeaasta lõpuni praktiline suund, sotsiaal-humanitaarsuund, loodus-reaalsuund;
- alates 2014/2015: reaal-looduse õppesuund ja ettevõtluse õppesuund.

Aastast 2008 toimub koostöö Haljala Gümnaasiumiga, õpetajate ja õpilaste vahetus - klienditeenindus, robotika, soome keel. Kahe kooli õpetajatele toimuvad ühiskoolitused, õpilastele ühisüritused.

Kunda Ühisgümnaasium on head haridust väärtustav ja võimaldav kool, kus pakutakse konkurentsivõimelist keskharidust ning mitmekülgset huviharidust, toimib koostöövõrgustik haridusasutuste, õppurite ja lapsevanemate vahel. Maakonnaplaneering näeb Kunda Ühisgümnaasiumit integreeritud koolina, kus lisaks üldkeskharidusele on võimalik omandada kutsealane ettevalmistus.

Kunda linna lasteaed Kelluke on munitsipaallasteaed kuni seitsmeaastastele lastele. Maja on ehitatud 1986.aastal ja renoveeritud 2006.aastal. Praegu on majas 8 rühma, neist 2 sõimerühma, 1 sobitusrühm ja 5 aiarühma. Lasteaias töötab 29 töötajat. Vajadusel on võimalik avada veel kaks rühma. Kaks rühmaruumi on renoveeritud ja kohandatud Kunda Linnaraamatukoguks. Lasteaia õueala on suur ja võimaldab lastel mitmesugust tegevust, lasteaia territooriumil asub ka kelgumägi. PRIA programmi alusel saavad lapsed koolipiima ja koolipuuvilja. Lasteaias toimuvad beebikoolitunnid, muusika- ja tantsuringid. Toimub ka nende laste kooliks ettevalmistamine, kes ei käi lasteaias. Kunda linna lasteaia Kelluke nimekirjas on 30-35% lapsi, kelle emakeel ei ole eesti keel. Õppekasvatustöö toimub eesti keeles. Lasteaed pakub muukeelsetele lastele eestikeelset keskkonda. Eesti keele õpe toimub lõimitud tegevuste kaudu ja väikestes alarühmades. Lasteaed kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku. Lääne-Viru maakonna Terviseaineseptsiooni eestvedamine toimub Kunda lasteaias. Rahvatraditsioone aitab elus hoida Vanaema toa kasutamine.

Kunda Muusikakool on asutatud 1963.aastal. Kunda Muusikakool loob võimalused muusikalise põhihariduse omandamiseks ja muusika-alaseks koolituseks. Õppetöö muusikakoolis toimub tavakooli tööst vabal ajal. 2012./2013. õppeaasta oktoobri seisuga on muusikakoolis 61 õppijat, neist süvaõppes 49, üldõppes 6, vabaõppes 2, eelkoolis 4. Personal 13 inimest. Kunda Muusikakoolis saab õppida 2012/2013a.:

- SÜVAÕPPE õppekavad: akordion, klaver, puhkpillid, viiul, löökpillid, kitarr;
- ÜLDÕPPE õppekavad: kitarr, akordion, kooriklas;
- MUUSIKALINE EELKOOL (eelharidus) – õppeaeg 1-2 aastat;
- VABAÕPE.

Sotsiaalhoolekanne

Kunda hooldekodu. 1996. aastal likvideeriti Kunda Haigla seoses tervishoiureformiga, asemele loodi üldhooldekodu. Esialgu võeti kasutusele ainult hoone I korrus, järkjärgult vastavalt vajadusele ja nõudlusele on renoveeritud juurde hoone II korruse ruume. Esialgu oli üldhooldekodus 16 hoolealust, tänasel päeval on hoolealuseid 45. Hooldekeskuse funktsiooniks on kindlustada hoolealustele elukeskkond ja igapäevaelu korraldamine – hooldamine, eluliste funktsioonide säilitamine ja taastamine. Hooldamisteenused sisaldavad järgmisi igapäevaseid tegevusi – vannitamine, igapäevahügieen (pesemine, juustelõikatus, küüntehooldus, suuhooldus, raseerimine, riietamine, lamaja riietamine, tualeti kasutamine, mähkmete vahetamine), toitlustamine, toitmine, pesupesemine. Toimub nii juriidiline kui ka psühholoogiline nõustamine. Personali on 15 töötajat.

Eakate Päevakeskus. Sotsiaalhoolekande teenust osutab MTÜ Kunda Elulõng. Päevakeskuse baasil toimivad järgmised avahooldusteenused: koduhooldus, dušš, pesu pesemine, supiköök, huvitegevus (laulmine, tantsimine, ajalehtede-ajakirjade ja raamatute lugemine, muusika kuulamine, televiisori ja videofilmide vaatamine, käsitöö, õmblemine, toitade valmistamine, peod, vestlusringid, kohtumised huvitavate inimestega, ekskursioonid jne.)

Sotsiaalteenused: heategevustuba, supiköök, pesu pesemine, parandamine ja triikimine, duši all pesemine, juuksuri teenused, koduteenused, loengud ja nõustamine.

Tervishoiuteenused: vererõhu mõõtmine, ravimteede joomine ja võimlemine.

Tervishoid

Kundas on tervisekeskus. Perearstiteenust osutavad 2 perearsti, kelle all tegutsevad ka abiarstid. Tegutseb 1 hambaravikabinet ning naistearst.

Tegutseb 2 apteeki.

Kunda linn on AS Rakvere Haigla omanik ning üks haigla kiirabibrigaad asub Kundas.

Kultuur

Kunda Linna Klubi on Kunda linna omanduses ja haldusalas tegutsev kultuuriasutus. Kunda Linna Klubi hoone on ehitatud 1888.a. algselt tsemenditehase direktori elamuks (rahvasuus mõisaks) ja ümber ehitatud kultuurikeskuseks 1954.aastal. Klubi on kahekorruseline, majas on kolm saali, neist suurim lava ja rõduga ning 200 istekohaga. Klubis on järgmised ametikohad: juhataja, kunstiline juht, noortejuht, kunstnik, helitehnik (0,6 ametikohta), 2 koristajat ja majahoidja. Lepingulistel alustel töötab klubis kümme ringijuhti ja kolm klaverisaatjat. Tegutseb 26 huvialaringi. Teenused : ruumide rent, helitehnika rent, laste batuut, kostüümi laenus, ürituste korraldamine.

Klubi alluvuses on alates 01. juunist 2004. a. **Kunda Noortekeskus**, mis avati 2001. a. mais. Kunda Noortekeskuses on erinevaid võimalusi huvitavaks ja põnevaks aja veetmiseks: piljard, koroon, lauajalgpall, õhuhoki, lauamängud. Kasutada on neli arvutit koos internetiühendusega. Kord nädalas toimub kunstiring noortele. Ruume on võimalik rentida noorte ja laste sündmuste korraldamiseks.

Kunda Linnaraamatukogu

Kunda linnaraamatukogu on linna omandis olev Kunda linnavalitsuse haldusalas tegutsev Kunda linna asutus. Kunda Linnaraamatukogu on ainuke avalik üldkasutatav rahvaraamatukogu Kunda linnas, mille kogud on koostiselt universaalsed. Raamatukogu põhiteenus on raamatute ja perioodiliste väljaannete kojulaenus ja kohapeal lugemise võimalus. Kõigil soovijatel on võimalus kasutada RVL-i teenust ja saada vastus esitatud päringutele. Lugejate teenindamiseks on raamatukogus interneti püsiühendus ja 5 üldkasutatavat arvutit ning 4 töökohaarvutit. Raamatukogus on kasutusel internetipõhine laenuprogramm URRAM. Tasulistest teenustest pakutakse koopiategemist ja printimist. Raamatukogu ruumides ja lähiümbruses on tasuta wifi leviala. Raamatukogus toimuvad kirjandus- ja kohtumisõhtud täiskasvanute ning lugemist ja loovust arendavad tegevused lastele. Korraldatud on ka üksikvanurite ja puuetega inimeste koduteenindus. Avatud on raamatute laenuspunkt Kunda Tervise ja Hooldekeskuses. Kunda Linnaraamatukogu asub 2007. aastast Koidu 75 hoones. 2012. aasta seisuga töötab raamatukogus neli inimest, nendest juhataja on kõrgema erialase haridusega ja üks kesk-eri haridusega raamatukoguhoidja. Kaks töötajat ei oma raamatukogunduslikku haridust. Ametikohti on 3,5. Raamatukogu edasisel arendamisel on vajalik suurendada personali (0,5 kohta) ja tagada personali kutse-ja täiendkoolitus.

Kodanikuühiskond

Kunda linnas on registreeritud 90 mittetulundusühingut (seisuga august 2013), neist 3 kogudust, 11 garaažiühingut, 56 korteriühingut. Lisaks on Kunda linna registreeritud maakondlikke ühendusi nagu Lääne-Virumaa Alklassiõpetajate Liit, Virumaa Rannakalurite Ühing, Virumaa Rahvaülikooli Selts. Kunda linnal on ette nähtud toetused kolmandale sektorile projektitegevuse läbiviimiseks ja toetamiseks.

Kunda linnas tegutsevad aktiivsemalt järgmised mittetulundusühingud:

- Kunda Aianduse ja Mesinduse Selts;
- MTÜ M.K.E;
- MTÜ Kunda Elulõng;
- Kunda Võrkpalliklubi;
- MTÜ Berega;
- Kunda Motoklubi;
- MTÜ Kunda Sotsiaal- ja Tervisekeskus;
- MTÜ Kunda Kultuuriselts;
- MTÜ Kunda Crew;
- Slaavi Ühing Läte;
- Pensionäride klubi Videvik;
- Spordiklubi Tuulepüüdja;
- MTÜ SK White Wolf;
- Spordiklubi KNT;
- MTÜ MR Lontova;
- Rahvaspordiklubi sPORTKUNDA;
- Kunda Orienteerumisklubi;
- Spordiklubi Team Yong.

Sport

Kunda spordikeskus. 1987 alustas Kunda tsemenditehas linna spordihoone ehitamist, mis on ühendatud ka Kunda Ühisgümnaasiumi hoonega. 1998. a. sai hoone omanikuks Kunda linn, kes tellis projekti hoone järkjärguliseks ehitamiseks. Ühtlasi muudeti hoone algset otstarvet nii, et seda oleks tulevikus võimalik kasutada maksimaalselt ja minimaalsete kulutustega. 2007. aastal võeti spordikeskus terve hoonena kasutusele, sh ujula koos saunadega, spordisaalid ja linnasaun. Ujula ehitus ja kasutuselevõtt on parendanud õpikeskkonda koolis ja võimaldab pakkuda Kundas kvaliteetset haridusteenust üldhariduse ja kutse-eelõppe osas, tõsta elanike elukvaliteeti ja rahulolu, laiendada spordiürituste läbiviimist ja sportimisvõimalusi ning seeläbi suurendada kohaliku omavalitsuse atraktiivsust ja parendada linna mainet. Spordikeskuse võimlas on võimalus tegeleda järgmiste spordialadega – korvpall, võrkpall, saalihoki, sulgpall, tennis ning muu sportlik tegevus. Väikeses saalis – aeroobika, lauatennis, koroon ja muud tegevused. Jõusaal, lauamängude tuba, 4x25 m basseini, laste basseini liumäega, mullivall ja leilisaunad annavad võimaluse tervislikult vaba aega veeta. Laste mängutuba ja kohvik on sobilikud sünnipäevade ja muude pereürituste korraldamiseks. Spordikeskuse hallata on linnastaadion, kus on võimalik korraldada suurüritusi ja viia läbi kooliõppekava täitmiseks kehalise kasvatus tunde. Staadioni juures asuvad erinevad välisväljakud – kõvakattega võrk- ja korvpalliväljak, liivkattega ranna jalg- ja võrkpalliplats ning skatepark.

Kunda Spordikeskuses on järgmised ametikohad: juhataja, administraator- puhastusteenindaja (2,5 ametikohta), instruktor (1,5 ametikohta), 2 koristajat ja 2 tehnikut. Spordikeskuse edasiseks arendamiseks ja normaalseks tööks on vajadus 1,0 koristaja, 0,5 administraatori ning 0,5 instruktoriga ametikoha lisamiseks.

Turvalisus

Kundas tegutseb kohapeal konstaablijaoskond, kelle teeninduspiirkonnaks on peale Kunda linna veel ka Viru-Nigula ja osaliselt ka Vihula vald.

Päästeteenistus on esindatud Kunda tugikomandoga, millele lisandus 2013.aastal ka vetelpääste komando, mis tõstis tugikomando päästevõimekust oluliselt.

Järeldused

Tulenevalt rahvastiku rändest, tuleb pikas perspektiivis tähelepanu pöörata lasteaia- ja koolikohtade paindlikule korraldamisele. Vältimaks hoonete osas koormuse langemist, tuleb neid arendada nii, et oleks võimalik ruume kasutada ka muudel avalikel eesmärkidel. Olemasolevates lasteaia- ja kooliruumides tuleb mõelda ruumikasutuse ökonoomsusele ning hoonete senisest funktsionaalsemale kasutusele.

Majanduse tagajärjeks on kindlasti vahendite vähesus investeerida hariduse, vaba aja ja turismi valdkondade finantseerimisesse. Lahenduseks on koostöö arendamine linnas tegutsevate või uute tekkivate MTÜ-de, SA-te ja aktiivsete inimestega. Samuti tuleb siin leida võimalusi lisavahendite taotlemiseks erinevatest fondidest ja programmidest.

Avaliku korra ja turvalisuse tagamisel on vajalik senisest ulatuslikumalt kaasata elanikke ning leida võimalusi naabrivalve arendamiseks linna territooriumil.

Kunda linnas tuleb tähelepanelikumalt hakata suhtuma eakate arvu tõusu ning sotsiaalteenuseid vajavate elanike heaolu tagamisse. Seega võib juhtuda, et lähiaastatel tuleb senisest rohkem hakata suurendama eelarve vahendeid sotsiaalse heaolu suurendamiseks (investeeringud hooldekodu, tervisekeskus teenuste arendamiseks). Samuti tuleb senisest rohkem näha ette meetmeid ja tegevusi sotsiaalselt probleemsete elanike aitamiseks.

4.7. Koondhinnang Kunda linna arengule

1. LINNA JUHTIMINE, KOOSTÖÖ	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Professionaalne inimressurss. • Erivanuses personal (kogemused, teadmised, uuendused). • Head töötingimused, linnavalitsus ühes majas koos. • Allasutustel korras ruumid. • Selge tõmbekeskus – Kunda linn. • Toimiv ja korras infrastruktuur. • Vähenev laenukoormus. • Projektide kaasfinantseeringu võimekus omavalitsusel. • Tugevad ettevõtted (ettevõtmiste toetamine). • Korralik linnaleht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vähenev elanike arv. • Tugevad ettevõtted (inimesed tööl erasektoris) • Asutuste ja ettevõtete juhid väljastpoolt Kunda linna - tulumaks läheb mujale. • Linnaeelarve sõltuvus riigi eelarvest. • Ühinemissettepaneku saab teha otseselt ühele omavalitsusele (Viru-Nigula vald). • Vähene Kunda linna kajastus maakonna meedias. • Kommunikatsioonistrateegia puudumine linnas. • Vähene osalemine projektides. • Jahenenud suhted koostöö arendamisel.

<ul style="list-style-type: none"> • Linnal olemas koduleht. • Maineürituste korraldamine omavalitsuse poolt. • Koostöö Soomega – Sõbralaat. • Sadamate arenguks suur potentsiaal – kauba-, reisi- ja jahisadam. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ettevõtjate klubi puudumine.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Koolitused, täiendkoolitused. • Meeskonnaüritused. • Projektide, fondide, programmide rakendamine. • Koostöö arendamine ettevõtjatega, näiteks ettevõtjate klubi loomine. • Sotsiaalmeedia kasutamine linna võimaluste tutvustamisel. • Suhete korraldamine koostööpartneritega. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elanike arvu vähenemine ja elanike vananemine. • Palgakonkurents erinevate sektorite vahel. • Tulumaksu oluline vähenemine. • Riigipoolse rahastamise ebastabiilsus (haridus jms.) • EL prioriteetide muutumine (riigitasandil). • Atraktiivsuse puudumine. • Partnerite usaldusväärsus.

TABEL 8. LINNAJUHTIMINE, KOOSTÖÖ SWOT

2. ELUKESKKOND	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Kunda linna piirnemine merega. • Kunda jõgi. • Tööstusettevõtete olemasolu. • Piisav maaressurss elamualade, sadama jms laiendamiseks. • Avalike teenuste mitmekesisus. • Toimiv infrastruktuur (vesi, kanalisatsioon, soojus, teed, tänavad). • Päästeteenistuse, kiirabi ja teiste operatiivteenuste olemasolu. • Palju hooldatud rohealaid. • Piisav elamisväärsete elamispindade hulk. • Turvaline ja puhas elukeskkond. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaubanduskeskuse puudumine. • Eraomandis olevad tühjad hooned (puuduvad lahendused). • Kunda jõe talvine üleujutus. • Vananenud soojatrassid ja sadeveedrenaaž. • Kergliiklusteede vähesus. • Piirnemine ühe omavalitsusega (Viru-Nigula vallaga), näit infrastruktuuri loomine keeruline. • Majutusvõimaluste vähesus.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Fondide, programmide kasutamine projektitegevuses. • Laevaliin Kotka linnaga (TRIK-projekti arendamine). 	<ul style="list-style-type: none"> • Sundteenuste hinnad ületavad reaalse palgakasvu (elanikkonna madal maksevõime). • Rakvere linna tähtsuse vähenemine

<ul style="list-style-type: none"> • Kohalike omavalitsuste ühinemine • Investeeringud ettevõtlusesse • Töökohtade loomine erinevates sektorites. • Koostöö arendamine ettevõtetega. • Ressursitasud (maavarad, vesi). 	<p>tõmbekeskusena.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Linnas asuvate ettevõtete töökohtade vähenemine. • Elanikkonna oluline vähenemine. • Riiklike toetuste vähenemine. • Kuritegevuse kasv, turvalisuse oluline vähenemine. • Elamufondi vähenemine ja kasutusest väljalangemine. • Tööalane pendelränne (sissekirjutuse vähenemine). • Kunda Nordicu jätkusuutlikkus.
---	---

TABEL 9. ELUKESKKONNA SWOT

3. ETTEVÕTLUSKESKKOND	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Korras infrastruktuur (sadam, teed jne). • Tööstuslinna tugev maine. • Transpordi- ja sadamalinna tugev maine. • Konkurentsivõimelised autotranspordi ettevõtted. • Erinevad valdkonnad tööstuses. • Elanikkonna harjumused seoses tööstuslinnaga. • Kogukonna kindlus ettevõtlusest. • Kunda rand, mitmekesiste tegevuste lubamine rannas. • Kunda jõgi. • Kronskallas. • Krossirada, tehnikaspordi arendamine. • Tööstuspärandi olemasolu. • Kunda linn kui sadamalinn. • Tugev regionaalne sadam. • Sadama arendamiseks olemas vaba maa. • 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunda ei ole liitunud Viru-Nigula vallaga. • Elanike arvu vähenemine. • Majandushariduse puudumine Kunda koolis. • Reaalaineteõppe nõrkus Kunda koolis. • Turistile tööstuslinna maine. • Atraktiivseid turismitooteid vähe (erinevad turismitooted puuduvad). • Nõrk turundustegevus linna tutvustamisel. • Sadama kaubakäive on piirilähedane. • Puistekaupade mõju sadamas suur. • Puudub on väikelaevasadam. • Madal ettevõtlusaktiivsus.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Regulaarne laevavähendus (ka reisilaev). • Toetuste, programmide rakendamine ettevõtluskeskkonna arendamiseks. • Väikelaevasadama ehitamine. • Autokaravaniparkla rajamine randa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elanikkonna väljaränne. • Majanduskriis. • Riigi maksupoliitika. • Kaitsealade piirangud.

<ul style="list-style-type: none"> • Kunda ranna arendamine. • Traditsioonilised üritused (nende turundamine). • Lisateenuste arendamine rekkajuhtidele (toitlustus, majutus jms.).
--

TABEL 10. ETTEVÕTLUSKESKKONNA SWOT

4. HARIDUS	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalifitseeritud personal. • Olemas on hooned ja muu infrastruktuuri võimalused. • Aktiivne projektitegevus ("Kiusamisvaba lasteaed, tervistedendav lasteaed). • Hea koostöö teiste asutustega ja lastevanematega • Väike ja tugev kogukond. • Mere ja metsa lähedus. • Kaasaegne töökeskkond ja õppevahendid. • Gümnaasiumihariduse andmise traditsioon. • Tugipersonali olemasolu. • Kohaliku omavalitsuse toetus gümnaasiumile. • Muusikalise huvihariduse andmine Kundas juba 50 aastat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Puudulik keeleõpe (venekeelsed lapsed). • Metoodilise õppematerjali puudus. • IT vahendite vähesus. • Nõrk valvetsüsteem lasteaia õuealal. • Õpilaste arvu vähenemine. • Lastevanemate nõustamise puudulikkus. • Osaliselt tasuline huviharidus. • Omavalitsuste vahelise koostöö puudumine (Viru-Nigula vald). • Üldharidus versus muusikakool (konkurents ruumide osas). • Täiskasvanuõppe puudumine linnas (näit. Rahvaülikool).
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Tugipersonali kaasamine. • Mitmekesised võimalused valdkonna arendamiseks läbi fondide ja programmide. • Keelekümbeluse projektide rakendamine. • Koostöö erinevatel tasanditel ja erinevate osapooltega (asutuste vahel). • Koostöö arendamine lastevanematega. • Koostöö arendamine naaberomavalitsustega. • Ühisürituste korraldamine. • Õpetajate koostöö soodustamine. • Täiskasvanuhariduse, elukestva õppe 	<ul style="list-style-type: none"> • Tõmbekeskus Rakvere. • Kunda Gümnaasiumi vähene atraktiivsus. • Elukeskkonna atraktiivsuse vähenemine (jätkuv tööstuslinna maine). • Projektipõhine lähenemine tegevuste arendamisel. • Üldine kiire elutempo. • Suureneb raskustesse sattunud perede arv, probleemsete perede arvu suurenemine. • Erivajadusega laste arvu suurenemine. • Õpilaste arvu vähenemine. • Riikliku hariduspoliitika heitlikkus.

<p>rakendamine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rahvaülikooli käivitamine. • Projekt “Kunda-Kotka Kool”, ettevõtjate kaasamine hariduse valdkonna arendamisse. • Koolibussi, õpilastranspordi käivitamine. • Slaavi seltside aktiivne tegevus keelebarjääri ületamisel. • Vabatahtliku töö rakendamine noorte seas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Omavalitsuse kontekstis võivad eelarve prioriteedid muutuda. • Personali vananemine ja läbipõlemine. • Noorte pedagoogide vähesus. • Agressiivsuse kasv ühiskonnas.
---	--

TABEL 11. HARIDUSE SWOT

5. SOTSIAALNE HEAOLU	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Koostöö sotsiaal- ja tervishoiuvaldkondades. • Olemas hooldekodu. • Spetsialistide olemasolu. • Päevakeskuse olemasolu (teenused – juuksur, silmaarst, supiköök, pesemisvõimalused), nii eakatele kui puuetega inimestele. • Väike kogukond. • Piisav teenuste/toetuste olemasolu. • Kirikute, koguduste olemasolu. • Olemas mittetulundusühingud, kes tegelevad sotsiaalvaldkonnaga. • Koduõe olemasolu. • Eriarstid (hambaarst, günekoloog). • HIV-kabineti olemasolu. • Spordikeskuse olemasolu. • Perearstide olemasolu. • Kohaliku konstaabli olemasolu. • Päästekomando olemasolu. • Kiirabi olemasolu. • Piirivalve olemasolu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Linnaeelarves alarahastatud valdkond. • Töötute koolituste korraldamine (võimaluste mitte kasutamine). • Ei organiseerita täiendkoolitusi. • Üksikud haiged vanurid ja nende arvu kasv. • Järelevalveta lapsed. • Perearstide vajaduse suurenemine. • Pole psühhiaatrit. • Lastevanemate vähene teadlikkus laste terviseprobleemidest. • Arvutisõltuvus. • Avalikel aladel turvakaamerate puudus. • Tänavavalgustuse korrastamise vajadus. • Tühjade ja lagunenenud majade olemasolu. • Ohtlikud ristmikud. • Suurte ehituste ajal vöörad linnas. • Puudub alkoholipoliitika.
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Kolmas sektor, kogukond, ettevõtjad – sotsiaalse vastutuse võtmine, koostöö arendamine. • Projektitegevuse arendamine läbi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rahvastiku üldine vananemine. • Abivajajate arvu oluline kasv. • Puuetega inimeste arvu oluline kasv (vaimsed häired).

fondide ja programmide. <ul style="list-style-type: none"> • Projektide omafinantseerimine omavalitsuse poolt (kolmas sektor). • Fondi loomine projektide rahastamiseks. • Spetsialistide koolitamine. • Järelkasvustee loomine. • Vabatahtlike rakendamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rahalise ressursi vähesus, maksumaksjate arvu vähenemine. • Meeste varajane suremus. • Kiire elutempo. • Sõltuvus suurettevõtetest. • Negatiivne rändesaldo. • Riigi sotsiaalpoliitilised otsused.
---	---

TABEL 12. SOTSIAALSE HEAOLU VALDKONNA SWOT

6. KULTUUR, SPORT, NOORSOOTÖÖ JA KODANIKUÜHISKOND	
TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Aktiivne huvitegevus. • Traditsioonide säilimine. • Heal tasemel piirkondlik koordineerimine (Kunda, Viru-Nigula, Haljala, Sõmeru). • Kogemused suurürituste/sündmuste korraldamisel. • Head tingimused klubiliste tegevuste arendamiseks. • Püsivate eestvedajate olemasolu. • Muuseumi olemasolu. • Raamatukogu olemasolu. • Mitmekesine huvitegevuse ja sündmuste valik. • Spordikeskuse ja ujula olemasolu. • Spordis mitmekesine tegevusalade valik. • Välisväljakute olemasolu (skatepark, pallimänguväljakud). • Spordiklubide tugevus. • Aktiivsete sportlike inimeste olemasolu. • Võistluste korraldamise kogemus. • Noortemaja olemasolu. • Tublid ja aktiivsed noored. • Kogemustega noortejuht. • Mitmekesine huvitegevus. • Õpilasmalev. • Noorte omaalgatuslik tegevus. • Seltsidemaja olemasolu. • Heal tasemel integratsioon. • Vabatahtlike rohkus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klubi asukoht (kaugus keskusest). • Muuseumi seisukord halb. • Laululava puudumine. • Rannalava puudumine (peoplatsi väljaehitamine, elektriühendus). • Klubi inventari puudumine (kontsertklaver). • Poiste/meeste tegevusi vähe. • Staadioni kehv seisukord ja inventari puudumine. • Jõusaali kehv seisukord, vananenud inventar. • Majutuse puudumine. • Terviseradade puudumine, hooldustehnika puudumine. • Personali ja kvalifitseeritud treenerite vähesus. • Linna spordiplatside kehv seisukord. • Kergliiklusteede vähesus. • Personali vähesus. • Noortemaja inventari vähesus. • Toolse laagrikompleksi kehv seisukord (ei ole täidetud nõuded). • Vähene osalemine koostööprojektides. • Omavahendite kaasamise piiratus.

VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Projektitegevuse arendamine. • Mitmekesised võimalused läbi fondide ja programmide. • Koostöö sõpruslinnade ja teiste piirkondadega. • Läbi ürituste linna tutvustamine. • Koostöö MTÜ Põhja-Eesti Turism'ga ja MTÜ Lääne-Viru Turism'ga. • Koostöö teiste muuseumidega (muuseumiöö, teadlaste öö). • Suurürituste korraldamise võimalused. • Järjepidevuse suurendamine läbi uute koostöövõimaluste. • Eraettevõtjate kaasamine tegevuste arendamisse. • Täiendavate vahendite toomine läbi teenuste müügi. • LEADER tegevuspiirkonna ja muude instutsioonide tegevus maapiirkondade arendamisel. • Kogukonna ürituste/tegevuste organiseerimine (kaasatuse suurendamine), avatus uute elanike suhtes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elanikkonna vähenemine. • Elanikkonna maksevõime. • Omavalitsuse prioriteetide muutumine (eelarve). • Tavainimese liigne hõivatus, kiire elutempo. • Massimeedia pealetungist ja info küllusest tingitud passiivsus ja tavainimese mugavnemine. • Tihe konkurents teiste kultuurivaldkonna ja vaba aja veetmise tegevustega. • Vähene aktiivsus ja huvi kogukonna elu edendamise vastu. • Sõltuvus projektitegevusest. • Kogukonnatunde oluline vähenemine.

TABEL 13. KULTUURI, SPORDI, NOORSOOTÖÖ JA KODANIKUÜHISKONNA SWOT

Kokkuvõtlikult võib öelda, et Kunda linna tugevad küljed on seotud tema hea elukeskkonnaga, ettevõtluskeskkonnaga, mere lähedusega, tööstusliku pärandiga. Kunda linna iseloomustavad märkimisväärsed investeeringud haridusse, kultuuri ja vaba aja sisukasse veetmisse, vee- ja kanalisatsioonisüsteemidesse. Tugevustena leitakse veel aktiivsete inimeste olemasolu ja head koostööd erinevatel tasanditel.

Linna nõrgad küljed seonduvad valdavalt elanike arvu vähenemise, rahaliste vahendite nappusega investeeringute tegemiseks, koostöö puudumist naaberomavalitsusega. Paljud nõrkused on seotud erinevate valdkondade töötajate madalate palkadega ja inimeste tunnustamise puudumisega.

Võimalustena nähakse elanike kaasamist linna elukeskkonna kujundamisse ja aktiivse suhtumise tõusu, omavalitsustevahelise koostöö arendamist. Samuti fondide ja erinevate programmide vahendite kaasamist linna valdkondade arendamisse.

Ohtudena tuuakse välja eelkõige rahvaarvu pidevat vähenemist, elanike vananemist, majanduse ebastabiilsust, töökohtade vähesust, väljarände suurenemist. Oluliselt võib Kunda linna arengut mõjutada ka riigipoolsete otsuste tegemine linna kahjuks, rahastamis põhimõtete muutumist, rahastamise ebastabiilsust mistahes valdkonnas.

5. KUNDA LINNA STRATEEGILISE ARENDAMISE MUDEL

5.1. Kunda linna visioon

Aastal 2025 on Kunda meeldiva elukeskkonnaga säästvat arengut propageeriv, turvaline, hästi arenenud infrastruktuuriga sadama- ja tööstuslinn, mis on laiemalt tuntud regionaalse tööstus- ja logistikakeskusena. Kunda linn on piirkonna tõmbekeskus, kus on erinevad võimalused tööks ja elamiseks. Kunda omavalitsust juhib kvalifitseeritud ja ühtne meeskond. Linn on arengukeskkonna looja ja võimaluste kaaluja. Kunda sadam on tuntud regionaalse sadamana, kus on käivitunud regulaarliinid Soome ja Venemaa suunal.

Aastal 2025 on Kunda linnas gümnaasium, kus antakse konkurentsivõimelist haridust kaasaegses õpi- ja töökeskkonnas koostöös erinevate asutustega. Väärtustatakse individuaalset lähenemist, selleks toimivad hariduses väljaarendatud tugisüsteemid. Rakendatakse integreeritud hariduse võimalusi erinevatel tasanditel nii eestikeelse õppe süvendamisest kuni rahvusvahelistumiseni välja. Kunda linnas võimaldatakse kaasaegsel tasemel ja mitmekülgset huviharidust. Käivitunud on Rahvaülikool.

Kunda linnas on välja arendatud vajaduste põhised, inimkesksed ja sotsiaalselt võrdsemad teenused, et toetada tervet ja tugevat kogukonda. Aastal 2025 on Kunda tuntud kui piirkonna spordi- ja tervisekeskus.

Kunda linn on aastal 2025 piirkonna (Virumaade põhjapiirkond) kultuuri, spordi ja turismikeskus. Kunda linn on mitmekülgse ja arenenud kultuurieluga linn, mille tagavad aktiivsed inimesed korrastatud ja hästi toimivate asutustega. Kunda linn on aastal 2025 noorte tegevusi väärtustav ning innovatiivne, kus on tagatud noortele aastaringne aktiivne tegevus. Kunda linnas on aastal 2025 esindatud aktiivsed, mitmekesiste tegevustega ja elujõulised kodanikeühendused, mille läbi on suurenenud kogukonnatunnetus, kogukonnateenuste areng ning väärtustunud on vabatahtlik tegevus.

5.2. Kunda linna eesmärgid ja tegevused

5.2.1. Juhtimine

Eesmärgid:

- 1) Haldussuutliku omavalitsuse loomine koos oma allasutustega.
- 2) Motiveeritud ja professionaalne volikogu, juhtkond ning personal – toimiv meeskond.
- 3) Piisava eelarvelise ressursi tagamine osalemaks projektitegevuses.
- 4) Koostöö arendamine kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.
- 5) Prestiizne volikogu liikme staatus.
- 6) Kommunikatsioonieetika põhimõtete rakendamine linna juhtimisel.

Tegevused:

- Linnavalitsuse struktuuri ülevaatamine, korrastamine.
- Majanduskeskuse arendamine.
- Allasutuste hindamine (personal).
- Linna arendustöö senisest parem korraldamine.
- Kommunikatsioonieetika rakendamine ja teadvustamine.

- Viru-Nigula vallavolikoguga ühise arengukomisjoni loomine.
- Liitumisprotsessi algatamine Viru-Nigula vallaga ühinemiseks.
- Sõprusuhete hindamine, seoste leidmine toetusprogrammidega, sh TriK projekti arendamine.
- Koostöö arendamine teiste omavalitsuste ja nende ühendustega (VIROL, MTÜ Partnerid jms).

Lähiaja projektid:

- Linnavalitsuse hoone ventilatsiooni projekteerimine ja ehitamine, sh ka muusikakooli ventilatsioon koos heliisolatsiooniga.
- Linnavalitsuse ja allasutuste infotehnoloogiliste võimaluste laiendamine.

5.2.2. Elukeskkond

Eesmärgid:

- 1) Planeerimistegevuse muutmine efektiivsemaks ja kvaliteetsemaks.
- 2) Elamupiirkondade arendamine.
- 3) Kaasajastatud ja energiasäästlikud korterelamud Kunda linnas.
- 4) Energiasäästlike alternatiivsete kütelahenduste rakendamine linnale kuuluvates hoonetes
- 5) Elukeskkonda ja miljööd rikkuvate hoonete lammutamine.
- 6) Kvaliteetne joogivesi on kättesaadav kogu linnas, heitvete käitlemine vastab keskkonnanõuetele.
- 7) Sadeveedrenaaži rajamine Kunda linna.
- 8) Kaugküttevõimaluse säilitamine Kunda linnas.
- 9) Kõnni- ja kergteede võrgustiku väljaehitamine.
- 10) Tänavavalgustuse kaasajastamine.
- 11) Linna teede ja tänavate korrastamine.
- 12) Kunda ranna puhkepiirkonna väljaarendamine.
- 13) Linna avalike alade korrastamine ja linnakeskkonna muutmine vaba aja veetmise kohaks.
- 14) Toimiva jäätmekäitlussüsteemi tagamine.
- 15) Ühistransporditeenuse kättesaadavuse parandamine ja paremate ühendusvõimaluste loomine.

Tegevused:

- Hiimäe tuulepargi detailplaneeringu elluviimine.
- Motokrossi maaüksuse munitsipaliseerimine ja detailplaneeringu koostamine, sh alternatiivsete asukohtade leidmine.
- Elanikkonnaga tehtav teavitustöö looduse, keskkonnakaitse ja jäätmekäitluse valdkondades, millega tagatakse puhas elu- ja looduskeskkond.
- Kunda linna üldplaneeringu muutmine.
- Energiasäästumeetmete rakendamine korterelamute parendamisel ja renoveerimisel, toetuse rakendamine korteriühistutele.
- Osalemine Lääne-Viru maakonnaplaneeringu jalg- ja jalgrattateede teemaplaneeringu koostamises.

Lähiaja projektid:

- Elukeskkonda ja miljööd rikkuvate hoonete lammutamine (vanade Järvakandi majade likvideerimine; Mäe tänava barakkide lammutamine).
- Leinamaja/kabeli projekteerimine ja ehitamine kalmistule.
- Kunda linna kanalisatsioonisüsteemide renoveerimine.
- Kunda linna sadeveesüsteemide projekteerimine ja ehitamine (Pargi-Tähe ristmik, Aia-Mäe-Koidu jm).
- Kunda linna katlamaja ehitamine.
- Kunda linna teede ja tänavate projekteerimine, rekonstrueerimine (Jaama tänava rekonstrueerimine koos valgustuse ja kergliiklusteega; Aia tänava pikendus koos valgustuse ja kergliiklusteega; Astangu elamupiirkonna teede, tänavate ehitus koos valgustusega; Linna põhitänavate rekonstrueerimine (Koidu, Võidu, Kasemäe, Kalevi).
- Linna avalike parklate rekonstrueerimine (Konsumi parkla, tervisekeskuse parkla, klubi parkla).
- Kunda linna tänavavalgustuse projekteerimine ja renoveerimine (tänavavalgustuse kava alusel).
- Kunda linna kergliiklusteede projekteerimine ja ehitamine (kergliiklustee Kaliküla suunas).
- Kunda linna avalike mänguväljakute uuendamine ja väljaarendamine.
- Kunda linna avalike puhkealade ja istekohtade rajamine.
- Tervise- ja matkaradade rajamine Kronkskaldale, Kunda jõe ürgorgu, Kronkskalda vaate avamine, trepistiku ja laudtee ehitamine.
- Kunda linna viidamajanduse korrastamine ja väljaarendamine – kontseptsiooni välja töötamine.
- Tuletorni projekteerimine ja taastamine.

Pikemaajalised projektid:

- Elukeskkonda ja miljööd rikkuvate hoonete lammutamine (eraomanikele kuuluvad tühjad kortermajad, vanad teenindus- ja tootmishooned (leivatehas, restoran)).
- Kunda linna teede ja tänavate projekteerimine, rekonstrueerimine (Koidu tänava pikendus koos valgustuse ja kergliiklusteega).
- Kanalisatsiooni väljaehitamine Lontova, Metsa tänava ja Sadame tee lõpuni.
- Kergliiklustee Essu suunas.
- Kergliiklustee Viru-Nigula suunas.
- Rakvere mnt-Kukerpallimäe tee renoveerimine koos kergliiklustee väljaehitamisega.
- Kunda linnapargi rekonstrueerimine.
- Kunda kalmistu kiviaia renoveerimine.
- Kunda linna bussijaama ehitamine.

5.2.3. Ettevõtluskeskkond

Eesmärgid:

- 1) Vabade tootmispindade, tööstusalade turundamine.
- 2) Kunda sadama arendamine regionaalseks reisi- ja kaubasadamaks.
- 3) Gümnaasiumi säilitamine ja arendamine, reaalainete õppe tugevdamine.

- 4) Turismiteenuste ja -toodete välja arendamine ning turundamine (tööstuspärandi eksponeerimine).
- 5) Kunda jahi(paadi)sadama välja arendamine.
- 6) Väike- ja tugiettevõtluse soodustamine linnaelanikele, suurettevõtetele ning külastajatele vajalike teenuste arendamiseks.

Tegevused:

- Vabade tootmispindade, -alade kaardistamine, sh koostöö arendamine investorteeninduse programmiga.
- Ettevõtluskeskkonna turundustegevuste läbiviimine.
- Ettevõtjate ja gümnaasiumi vahelise koostöö arendamine, sh reaalainete õppe süvendamine.
- Kunda sadama arendamine, sh TRIK koostööprojekti arendamine.
- Turismi- ja puhkevõimaluste laiendamine, olemasoleva potentsiaali eksponeerimine.
- Ettevõtlustoetuse rakendamine (vastavalt korrale).
- Läänemere keskkonnakaitseliste projektide arendamine.

Lähiaja projektid:

- Kunda sadama arendamise osas eeluuringute teostamine.
- Uus-Sadama tee rekonstrueerimine ja Maanteeametile kasutusõiguse seadmine.
- Kunda väike- ja jahisadama projekteerimine.
- Avalike parklate rajamine turismiobjektide juurde (muuseum, Kronkskallas).
- Vana tsemenditehase varemete konserveerimine ja eksponeerimine.
- Kunda muuseumi arendamine (hoone renoveerimine, ekspositsiooni uuendamine).
- Kunda ranna silla rekonstrueerimine.

Pikemajalised projektid:

- Kunda sadama laiendamine (reisasadama rajamine, kaubasadama võimaluste laiendamine), investeeringute teostamine.
- Kunda väike- ja jahisadama ehitamine.
- Tsemenditootmisele pühendatud teemapargi ja külastuskeskuse välja arendamine.

5.2.4. Haridus

Eesmärgid:

- 1) Kvaliteetse ja kaasaegse õpi- ja töökeskkonna väljaarendamine.
- 2) Haritud ja motiveeritud personali tagamine.
- 3) Toimiva koostöö arendamine teiste linna asutustega, lastevanematega ja ettevõtetega.
- 4) Keeleõppe süvendamine ja rakendamine.
- 5) Reaal- ja täppisteaduste suuna rakendamine Kunda Ühisgümnaasiumis.
- 6) Haritud ja motiveeritud personali tagamine hariduse tugisüsteemis.
- 7) Muusikalise hariduse võimaldamine linna ja naabervaldade lastele ja noortele, muusikakooli tegevuse ja huvihariduse arendamine.
- 8) Koostöö jätkamine teiste muusikakoolidega, toimiva koostöö arendamine naaberomavalitsustega.
- 9) Täiskasvanuõppe arendamine ja toetamine.

Tegevused:

- Investeeringute teostamine alusharidusse.
- Õpilaste ja lastevanemate nõustamine ja koolitamine.
- Investeeringute teostamine koolis ja muusikakoolis õppekeskkonna parendamiseks ning teenuse kvaliteedi tagamiseks.
- Õpetajate motivatsiooni tõstmine koolile vajalike lisaerialade omandamiseks ning enesearendamiseks.
- Keeleõppe süvendamine ja rakendamine.
- Reaalõppesuuna väljaarendamine.
- Kaasaegsete õppemetoodikate rakendamine (E-õpe).
- Koostöö laiendamine teiste koolidega (ametikool, ülikoolid jne).
- Mitmekesise õppekava arenduse tagamine muusikakoolis.
- Täiskasvanute Rahvaülikooli käivitamine.
- Orkestriõppega alustamine ja puhkpilliorkestri loomine, selle tarbeks sobiliku ruumi rajamine.
- Haridusasutuste mööbli järk-järguline uuendamine.
- Keelelaagrite korraldamine ja vene kodukeelega laste psühholoogiline nõustamine.
- Vene kodukeelega laste logopeediline nõustamine.

Lähiaja projektid:

- Kunda lasteaia laienduse renoveerimine (rühmaruumid, spordisaali duššruumid, õueala valgustus).
- Kunda lasteaia ventilatsioonisüsteemi ehitamine (konditsioneeride paigaldamine).
- Kunda Muusikakooli infotehnoloogiliste võimaluste laiendamine ning sisustuse ja õppeotstarbelise inventari soetamine (mööbel, nutitahvli soetamine).
- Kunda Ühisgümnaasiumi õueala planeerimine, korrastamine, haljastuse rajamine.
- Kunda Ühisgümnaasiumi infotehnoloogiliste võimaluste laiendamine ja sisustuse soetamine (2 arvutiklassi, mööbel, kontsertklaver).
- Kunda Ühisgümnaasiumi õpilaskodu loomine.
- Koolimaja katuse renoveerimine.
- Projekt „Kunda-Kotka kool“, sh TriK koostööprojekti arendamine, keskkonnaalaste projektide arendamine.
- Muusikakooli klasside ventilatsioonisüsteemi heliisoleerimine, ruumide heliisolatsiooni ehitamine (uksed, põrand, seinad), valgustuse parendamine, välisukse varikatus.

5.2.5. Sotsiaalne heaolu

Eesmärgid:

- 1) Puuetega inimestele liikumisvõimaluste loomine.
- 2) Sotsiaalteenuste laiendamine.
- 3) Erinevates sektoris sotsiaalvaldkonnas tegutsevate inimeste koolitamine (eestkostjad, lapsehoidjad, tugiisikud, omaste hooldus, lapsevanemad).
- 4) Koostöövõrgustiku arendamine tekkivate probleemide ennetamiseks ja lahendamiseks.
- 5) Esmatasandi tervishoiu kaasaegse töö- ja kliendikeskkonna loomine.
- 6) Terviseedenduslike tegevuste arendamine.

- 7) Turvaseadmete paigaldamine ühiskondlikele hoonetele ja avalikele aladele.
- 8) Korrakaitsekontseptsiooni, kriisireguleerimise kava väljatöötamine.

Tegevused:

- Sotsiaalteenuste ja vajaduste kaardistamine.
- Info kindlustamine teenuste, toetuste ning koostöövõimaluste kohta.
- Häirenupu kasutamisele võtmine ja selle kasutusvõimalustest teavitamine.
- Psühhiaatri teenuse rakendamine.
- Asendushooldajate rakendamine.
- Sotsiaalsete töökohtade võimaldamine pikaajalistele töötutele.
- Sõltuvustest vabanemise toetamine.
- Eakate inimeste ja puuetega laste päevahoiukeskuse loomine (võimaluste leidmine olemasolevate teenuseosutajate baasil).
- Sotsiaal- ja tervishoiu koostöövõrgustiku ümarlaua tegevuse algatamine.
- Tugiisikute struktuuri väljaarendamine, võimaluste otsimine tugiisikute tasustamiseks.
- Koduõenduse arendamine.
- E-meditšiini arenduse rakendamine.
- Projekti "Terve kogukond" - tervist edendav kool (näit. kooliõe rakendamine, kooli arvutiklassi töökeskkonna parandamine), logopeediteenuse arendamine, terviseedenduslikud koolitused/üritused (näit: üritus Kunda linna tervisepäev).
- Kodanike teadlikkuse tõstmine oma õigustest ja kohustustest läbi erinevate turvaürituste ja meediavahendite (naabrivalve, e-sigarett jms.).

Lähiaja projektid:

- Linnavalitsuse hoonele kaldtee ehitamine (sotsiaali sissepääs).
- Sotsiaaleluruumide süsteemi loomine ja korrastamine.
- Kunda hooldekodu renoveerimine (hoone soojustamine, akende vahetus, välisuste vahetus, 0-korruse väljaehitamine, ventilatsioonisüsteemi ehitamine, lifti paigaldamine, õueala korrastamine).
- Päevakeskuse juurde välidrenažöörde paigaldamine.
- Sotsiaal- ja tervisekeskuse renoveerimine.
- Valvekaamerate paigaldamine (kool, lasteaed, noortekeskus, skatepark, kauplused jm).

5.2.6. Kultuur, sport, noorsootöö, kodanikuühiskond

Eesmärgid:

- 1) Kaasaegse sisustusega, tehniliste ja muude vahenditega korrastatud kultuurirajatised.
- 2) Säilinud ajaloo- ja arhitektuuripärand, selle parendamine ja eksponeerimine linna külalistele.
- 3) Aktiivsed kultuuriasutused ja isetegevusringid, mitmekülgne kultuurielu.
- 4) Kaasaegne raamatukogu.
- 5) Spordi infrastruktuuri parendamine ja mitmekesistamine.
- 6) Noortemaja tegevuse mitmekesistamine.
- 7) Algatusvõimelised ja noorsootöös aktiivselt osalevad noored.
- 8) Kogukonnateenuste arendamine läbi kodanikualgatuse.

- 9) Kodanikuühiskonna oskuste ja võimaluste baasi suurendamine, et mõjutada Kunda linna arengut.

Tegevused:

- Projekti „Sõbralaat“ traditsioonide hoidmine ja arendamine.
- Traditsiooniliste ürituste hoidmine ja uute ürituste ideede elluviimine.
- Veel ühe noorsootöötaja rakendamine.
- Noortekeskuse tegevuste laiendamine – eriti poistele mõeldud tegevused.
- Noorte julgustamine, motiveerimine, aktiveerimine omapoolsete ettepanekute tegemiseks, noorte kaasamine otsustusprotsessidesse.
- Osalemine rahvusvahelistes programmides/projektides.
- Infovahetuse organiseerimine kogukondliku tegevuse arendamiseks.
- Kunda ranna puhkeala väljaarendamine (statsioonarne lava, tantsupõrand, välidrenažöörid).
- Kodanikualgatuse toetamine linna ja ettevõtete poolt.
- Kodanikuühiskonna parem kaasamine planeeringute ja arengudokumentide koostamisse.

Lähiaja projektid:

- Kunda linna klubile sisustuse ja inventari soetamine (toolid, tehnika, valgustussüsteem, helitehnikasüsteem, ruumide renoveerimine).
- Kunda linna klubi katuse vahetus ja pööninguruumide soojustamine
- Kunda linna klubi noortemaja välisuste vahetus ja tamburite remontimine, välisperimeetri ulatuses seinte soojustamine, ventilatsioonisüsteemi väljaehitamine, vundamendi hüdroisolatsiooni ja soojustuse rajamine, noortemaja õueala täiendamine ja arendamine
- Kunda raamatukogu ventilatsioonisüsteemi ehitamine (2 konditsioneer).
• E. Öpiku pärandi väärtustamine.
- Laululava (kõlakoja) ehitamine klubi juurde, suveaia rajamine.
- Kunda keskväljaku esinemisplatsile teisaldatava katuse soetamine.
- Spordikeskusele majutusvõimaluste loomine.
- Avaliku kasutusega spordiplatside rekonstrueerimine (Koidu tänav korvpalliplats; Kunda ranna rannavõrkpalliplatsid (2 tükki)).
- Tervise- ja suusaradade rajamine ning hooldustehnika soetamine.
- Raamatukogu ruumide laiendamine.
- Jõusaali ja aeroobikasaali renoveerimine ning inventari soetamine.
- Spordikeskuse inventari soetamine ja inventariruumi renoveerimine.
- Tenniseväljaku rajamine koos liuvälja ehitamisega.
- Toolse laagrikompleksi rekonstrueerimine.
- Virumaa Rahvaülikool 90 projekti ellu viimine.
- Kohalikult kohalikule rahvahariduslike projektide korraldamine.

Pikemajalised projektid:

- Olemasoleva staadioni, spordiväljakute ja spordikeskuse põhjal kompleksse tervisepargi rajamine. Läbi mõeldud maastikuplaan, võistlusspordi asemel võimalused tervisespordiks, uued atraktsioonid.

6. ARENGUKAVA ELLUVIIMISEGA SEOTUD RISKID JA NENDE MAANDAMINE

Linna strateegilise arendamise mudelis seatud eesmärkide saavutamisel saab tuua välja järgmised olulised riskid ja võimalused koos nende maandamise võimalustega:

- 1) Üldine majanduslik ebastabiilsus ja madal tööhõive riigis üldiselt, linna tulubaasi vähenemine ja elanike õigustatud ootuste mittevastavus avalike teenuste kättesaadavusele ja kvaliteedile. Omavalitsuse rahalised vahendid ei suurene, seetõttu ei suudeta rajada vajalikku avalikku infrastruktuuri, pakkuda avalikke teenuseid ja katta investeeringutega kaasnevaid tegevuskulusid. Võimalikud lahendused on: konservatiivne eelarvepoliitika, tulude ja kulude mõistliku tasakaalu säilitamine, teiste vahendite ja koostööpartnerite võimaluste kaasamine lahenduste leidmise ja nende rahastamise.
- 2) Kunda linna maine langusega seotud ohud, mis tulenevad eelkõige asjaolust, et ei suudeta lubadusi ellu viia. Üksikute probleemide lahendamisel lähtutakse hetkehuvidest. Lõhe võimude ja elanike hoiakutes ei loo eeldusi dialoogiks kogukonnas. Erimeelsused huvigruppide vahel pärsivad linna arengut, kohati toimub ka võimuvõitlus. Lahendused: linnavalitsuse ja -volikogu otsuste kaalutlemine avalikest huvidest lähtuvalt, elanike suurem kaasamine, läbipaistvad otsustusprotsessid.
- 3) Looduse reostuse ja katastroofide oht. Ohu olulisteks allikateks on materjalide käitlemine (linna suuremad ettevõtted) ja vedu (sadam, maantee, raudtee), millega kaasnevad ohud tootmise tehnoloogiast, logistilisest korraldusest ja inimekäitumisest lähtuvalt – näiteks tervisekahjustused, vara hävimine, õhusaaste, müra, vibratsioon, suurõnnetused (plahvatused, põlengud). Lahendused: järelevalve suurendamine nii elanike kui ettevõtete riskikäitumise, tootmistegevuse ja kasutatavate tehnoloogiate suhtes.
- 4) Sotsiaalsed riskid tulenevad eelkõige erinevates vanuserühmades toimuvatest muutustest, mis eeldab suuremat tähelepanu nende põhjendatud vajaduste rahuldamiseks. Näiteks lasteaia- ja koolikohad, sisukas huvitegevus noortele, vanadekodu kohad, täiendavate sotsiaalteenuste vajadus. Kinnisvara nõudluse vähenemisega kaasneb oht, et osa elamufondist jääb tühjaks ja risustab linna miljööväärtust. Lahendused: avalike teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse tagamine; elanike, äri- ja tulu mittetaotlevate organisatsioonide kaasatuse laiendamine kohaliku elu korraldamiseks.
- 5) Linnaelanike tööpuudus ja raskused toimetulekul. Lahendused: sotsiaalsete töökohtade loomine ja töötute rakendamine avalikel töodel, ettevõtjatele toetus uute töökohtade loomisel; abivajajate nõustamine ja koolitamine; abivajajate kulude kompenseerimine.
- 6) Riigi rahanduspoliitika konservatiivsusest tulenev oht. Peamiselt riigi seatud ootamatud piirangud omavalitsustele maksude rakendamisel, laenu võtmisel. Lahendused: riigi ja omavalitsuste vahelise dialoogi suurendamine, linna konservatiivne eelarvepoliitika ja finantsreservi moodustamine.